

Nr 141.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående löne-
reglering för nationalmuseum m. m.; gifven Stockholms
slott den 22 mars 1912.*

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att

dels godkänna den af departementschefen i statsrådsprotokollet förordade staten för nationalmuseum jämte däri omförmälda, för åtnjutande af i staten upptagna aflöningsförmåner föreslagna villkor och bestämmelser,

dels förklara, att nuvarande intendenten och amanuenserna vid nationalmuseet skola blifva innehafvare, den förre af den i den nya staten uppförda öfverintendentensbefattningen och de senare af hvar sin intendentsbefattning,

dels föreskrifva, att en hvar, som med eller efter ingången af år 1913 tillträder ordinarie befattning vid nationalmuseet, skall vara pliktig att underkasta sig ofvanberörda villkor och bestämmelser samt att de förutvarande innehafvare af ordinarie befattningar vid nationalmuseet, hvilka icke före viss angifven tidpunkt anmäla, att de vilja öfvergå till den nya aflöningsstaten samt underkasta sig de för aflöningsens åtnjutande stadgade villkoren och bestämmelserna, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem,

dels höja det ordinarie anslaget till nationalmuseet, nu 60,850 kronor, med 53,450 kronor till 114,300 kronor,

dels medgifva, ej mindre att de i staten omförmälda ålderstilläggen må utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget: ålderstillägg, än äfven att kostnaden för anskaffning af nödiga

material för uppvärmning af nationalmuseets lokaler i nationalmusei-byggnaden må, mot redovisningsskyldighet, utgå från det under samma hufvudtitel uppförda förslagsanslaget: skrifmaterialier och expenser, ved m. m.,

dels ock till aflöning under år 1912 åt tre vaktmästare vid nationalmuseet på extra stat för år 1913 anvisa ett anslag af 3,525 kronor.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
Enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Fridtjuv Berg.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 mars 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Berg anförde i underdånighet:

Vid anmälan af anslagsbehofven för år 1913 under riksstatens åttonde hufvudtitel omnämnde jag, på sätt statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 13 januari 1912 punkten 5 utmärker, att nationalmusei nämnd i underdånig skrifvelse den 15 oktober 1909 framlagt förslag till ny stat för nationalmuseet samt att äfven andra framställningar i ämnet inkommit. Vidare framböll jag, att, därest nämndens förslag och öfriga framställningar vunne Kungl. Maj:ts och Riksdagens bifall, det ordinarie anslaget till nationalmuseet, nu 60,850 kronor, skulle komma att uppgå till 111,150 kronor, eller till 50,300 kronor mer än som för närvarande är å ordinarie stat anvisadt för nämnda institution. Därjämte omförmälde jag ett å extra stat begärdt anslag å 3,600 kronor till aflöning under år 1912 åt tre föreslagna nya vaktmästare.

Lönereglering för nationalmuseum.

Då emellertid ärendet ännu var föremål för löneregleringskommitténs behandling, inskränkte jag mig till att — med tillkännagifvande att jag i sakens dåvarande läge icke kunde i enskildheter närmare bestämma min ståndpunkt till de gjorda äskandena — hemställa, att Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att i afbidan på nådig proposition i ämnet beräkna dels en höjning i ordinarie anslaget till nationalmuseet från dess nuvarande belopp, 60,850 kronor, till 111,150 kronor eller med 50,300 kronor, dels ock ett anslag på extra stat för år 1913 af 3,600 kronor till aflöning åt tre vaktmästare vid museet. I enlighet härmed aflät Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen framställningar till Riksdagen under punkterna 5 och 67 af åttonde hufvudtiteln.

Sedan löneregleringskommittén den 31 januari 1912 afgifvit betänkande i fråga om reglering af löneförhållanden m. m. beträffande nationalmuseet, är ärendet numera i det skick, att detsamma kan underställas Kungl. Maj:ts pröfning.

Nu gällande stat för nationalmuseet fastställdes år 1880. Efter de förändringar, som vid 1898, 1900 och 1903 årens Riksdagar vidtagits i densamma, har nämnda stat följande lydelse:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
1 intendent	4,000	2,000	6,000	
1 konservator, arfvode	—	—	1,200	
1 amanuens	1,800	1,200	3,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 dito	1,800	1,200	3,000	
Till sekreterargöromålens bestridande kr. 800				
» kamrerargöromålens » » 400	—	—	1,200	
Till vikariatsersättning och arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän	—	—	1,650	
1 förste vaktmästare, tillika portvakt, jämte fri bostad och ved	650	300	950	
1 vaktmästare, tillika gårdsdräng, jämte fri bostad och ved, så länge han har skyldighet att vara boende i nationalmuseibyggnaden	500	300	800	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
5 vaktmästare för konstsamlingarnas bevakning vid de offentliga förevisningarna	2,500	1,500	4,000	
Transport	—	—	21,800	

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Summa.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Transport	—	—	21,800
1 öfvereldare vid nationalmuseibyggnaden, jämte fri bostad och ved, arfvode	—	—	750
2 eldare, à 500 kronor, arfvode	—	—	1,000
Extra vakthetjäning och beklädnadspenningar	—	—	1,800
Till konstsamlingarnas ökande, <i>reservationsanslag</i> , däraf 3,000 kronor böra användas företrädesvis till inköp af norska och danska lefvande konstnärers arbeten,	—	—	10,000
Till samlingarnas vård och underhåll, <i>reservationsanslag</i>	—	—	1,500
» boksamlingen, <i>reservationsanslag</i>	—	—	300
» underhåll af golf, fönster och förevisningsmateriell samt för renhållning	—	—	2,700
» brännmaterial m. m., <i>reservationsanslag</i>	—	—	6,000
Tillhoppa	—	—	45,850
Till inlösen af lefvande svenska konstnärers arbeten, <i>reservationsanslag</i>	—	—	15,000
Summa	—	—	60,850

De för befattningshafvarna vid nationalmuseet gällande *aflöningsvillkoren* återfinnas i § 32 af Kungl Maj:ts förnyade nådiga stadgar för nationalmuseets konstafdelning den 10 december 1880, hvilken § innehåller:

Ämbets- eller tjänsteman skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgörings-skyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af nationalmuseet eller eljest kan varda stadgad.

Med intendents- eller amanuensbefattning vid nationalmuseets konstafdelning må icke förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjänstgöring i konstafdelningen.

Amanuens, som vid den år 1880 beslutade löneregleringens inträdande redan innehade tjänst utom konstafdelningen, skulle dock få bibehålla densamma, så länge den icke var hinderlig för tjänstgöringen i konstafdelningen.

De med hvarje befattning förenade tjänstgöringspenningarna få uppbäras endast för den tid, tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit befriad från tjänstgöring, utgå till den, som förrättat tjänsten.

Kungl. Maj:ts Nåd. Proposition Nr 141.

Den, som af sjukdom hindras att förrätta sin tjänst, äger uppbära hela lönen; men den, som eljest undfar ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som erfordras för tjänstens förrättande eller eljest pröfvas skäligt.

Vid sjukdomsfall, eller när det erfordras för beredande af semester, skall tjänsteman af lägre grad vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning inom konstafdelningen, bestrida densamma, dock ej längre än tre månader under ett år, mot åtnjutande i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningarna, men eljest af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar.

Där förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af tjänst i samma lönegrad anses böra medgifvas, bestämmes tidpunkten för första förhöjningen att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren mer än fyra år af denna tid själf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, dock att därvid icke föres honom till last den tid, han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor; under iakttagande, hvad såväl den ena som den andra förhöjningen angår, däraf att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd. Löntagaren borde därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya statens utfärdande förflutit från hans tillträde till tjänsten.

Intendent eller amanuens skall, då han uppnått 65 lefnadsår och minst 35 tjänstår, vara förpliktad att med oafkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten afgå från tjänsten, Kungl. Maj:t dock obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att kvarstå i densamma.

Vid 1910 års Riksdag framlade Kungl. Maj:t förslag till *provisorisk lönereglering* för vissa befattningshafvare vid nationalmuseet. Riksdagen beslöt i anledning häraf, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, att tillerkänna samtliga å ordinarie stat uppförda befattningshafvare utom intendenten samt den amanuens, som tillika innehar befattning som lärare i konsthistoria vid konsthögskolan, provisoriska aflöningstillägg i enlighet med följande tablå:

På ordinarie stat uppförda befattningshafvare.	Provisoriskt aflöningsstillägg (oreduceradt).				Pensions- avgift mot- svarande belopp, af- rundadt.	Till höjning af vikariats- ersättning under semester afsedt belopp.
	Lön.	Tjänst- görings- pen- ningar.	Orts- tillägg.	Summa.		
1 konservator, arfvode.....	—	—	—	300	—	—
1 amanuens	400	300	300	1,000	100	25
1 förste vaktmästare..... (jämte fri bostad och ved).	100	150	50	300	30	—
1 vaktmästare	200	50	50	300	25	—
(jämte fri bostad och ved tills vidare)						
1 vaktmästare	200	50	150	400	25	—
1 »	200	50	150	400	25	—
1 »	200	50	150	400	25	—
1 »	200	50	150	400	25	—
1 »	200	50	150	400	25	—
1 öfvereldare, arfvode	—	—	—	250	—	—
(jämte fri bostad och ved)						
1 eldare, arfvode	—	—	—	250	—	—
1 » »	—	—	—	250	—	—
Summa	—	—	—	4,650	280	25

För åtnjutande af de med den provisoriska löneregleringen förenade aflöningsförmånerna stadgades i hufvudsak samma villkor, som pläga fastställas vid de nya aflöningsstaterna för de centrala ämbetsverken.

Tillika skulle föreskrift meddelas därom, att samtliga ordinarie tjänstemän skulle, i den mån ej undantag kunde anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara tillstädes å tjänsterummet minst sex timmar hvarje söckendag.

För nämnda provisoriska lönereglering beviljade 1911 års Riksdag å extra stat för år 1912 ett förslagsanslag af 4,395 kronor, däraf högst 25 kronor finge användas till höjning af vikariatsersättning under semester.

För nationalmuseet äro därjämte på extra stat för år 1912 anvisade åtskilliga andra *anslag*, hvilka alla afse att motsvara behof af mer stadigvarande natur. Dessa anslag återfinnas i nedanstående tablå, som upptager alla i riksstaten för år 1912 förekommande anslag för nationalmuseet.

Ordinarie anslag: kronor 60,850: —

Extra anslag:

Till provisoriskt aflöningstillägg till vissa befattningshafvare vid nationalmuseet, <i>förslagsanslag</i>	kronor 4,395: —
» beredande af ökade ersättningar för bestridande af sekreterar- och kamrerargöromålen vid nationalmuseet	» 600: —
» beredande af höjda arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän vid nationalmuseet	» 3,350: —
» vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar	» 5,100: —
» biträde vid vård och tillhandahållande af handteknings- och gravyrsamlingen i nationalmuseet äfvensom för vetenskaplig bearbetning af museets samlingar	» 2,000: —
» anordnande af nattlig bevakning vid nationalmuseibyggnaden	» 3,800: —
» beredande af tilläggsarfvoden åt extra ordinarie vaktmästare vid nationalmuseet	» 900: —
	» 20,145: —
	<hr/> Summa kronor 80,995: —

Stadgarnas
hufvudsak-
liga
innehåll.

Innan jag öfvergår till en redogörelse för de framställningar i fråga om lönereglering för nationalmuseet, som nu föreligga, samt öfriga handlingar i ärendet, tillåter jag mig att i korthet redogöra för det väsentligaste af de nu gällande bestämmelserna rörande nationalmuseum.

Kungl. Maj:t utfärdade, såsom förut antydts, den 10 december 1880 stadgar för nationalmuseets konstafdelning. Dessa innehålla i afseende å *samlingarnas ändamål och omfattning* följande:

Nationalmuseets konstafdelning, såsom en för vetenskapliga ändamål och konstodlingens främjande verksam anstalt, ställd under ecklesiastikdepartementet, omfattar (§ 1) tre hufvudafdelningar:

I. Samlingar hörande under bildhuggarkonst:

- a. Skulpturverk i marmor och metall;
- b. Originalarbeten i gips, modeller och skisser;
- c. Plastiska efterbildningar.

Till denna afdelning hänföres jämväl samlingarna af egyptisk-orientaliska och af grekisk-romerska fornsaker.

II. Samlingar hörande under målarkonsten:

- a. Målningar i olja, vattenfärg och krita;
- b. Handteckningar;
- c. Gravyrer och därmed besläktade konstalster.

III. Samlingar af konstslöjdsföremål,

såsom snidade, keramiska, textila m. fl. arbeten.

Till nationalmuseets konstafdelning hör jämväl en boksamling, omfattande arbeten rörande bildande konst och därmed i närmare sammanhang stående ämnen.

I fråga om *personalen* bestämmes i stadgarna:

De vid nationalmuseets konstafdelning anställda ämbets- och tjänstemännen äro en intendent, en konservator och två amanuenser (§ 2).

Till bestridande af sekreterar- och kamrerargöromålen antagas särskilda biträden.

En museinämnd, bestående af fem ledamöter, bland hvilka intendenten och konservatorn äro själfskrifna, äger att handlägga och afgöra vissa frågor (§ 3).

Intendenten, hvilken det i främsta rummet åligger tillse, att konstafdelningen motsvarar sin bestämmeelse, är Kungl. Maj:t ansvarig för konstsamlingarnas noggranna vård och göromålens jämna gång (§ 4).

Honom tillkommer:

att vara föredragande i nämnden, för densamma anmäla de gåfvor eller testamenter, som kunna göras till nationalmuseet, framlägga förslag till inköp af konstverk eller till restauration af sådana äfvensom i öfriga frågor, hvilkas afgörande tillhör nämnden eller öfver hvilka nämnden bör yttra sig, innan desamma ingå till Kungl. Maj:t, samt vidtaga de åtgärder, som i anledning af nämndens beslut erfordras;

att antaga nödigt biträde för kamrerargöromålens bestridande så ock öfvereldare och eldare, portvakt och öfriga betjante;

att hafva till-syn öfver samtliga vid nationalmuseets konstafdelning anställda ordinarie och extra ordinarie tjänstemän samt betjante, leda och mellan dem fördela de för konstafdelningens ändamål nödiga arbetena samt vaka öfver dessas behöriga verkställande;

att bestämma om samlingarnas ordnande och konstverkens ändamålsenliga uppställning inom de för dem anvisade lokalerna;

att efter eget val värda och bearbeta en af samlingarnas hufvudgrupper, vare sig de förenade handteknings- och gravyrsamlingarna eller de öfriga samlingarna af konstföremål;

att efter samråd med vederbörande amanuens bestämma om bokinköp;

att handhafva den ekonomiska förvaltningen, bestämma arvoden för de extra ordinarie tjänstemännen, ombesörja inköp af brännmaterial, bohagsting o. d. samt ansvara för redovisning af de för museet anslagna medlen;

att vårda den lösa och fasta egendom, som jämte konst- och boksamlingar må tillhöra museet, samt att särskildt öfvervaka lokalernas renhållning, uppvärmning och tillbörliga säkerhet mot inbrott och eldfara;

att vaka öfver ordningens upprätthållande inom museilokalerna och för detta ändamål utfärda en tjänstestadga för betjäningen;

att inom mars månad hvarje år till Kungl. Maj:t afgifva berättelse angående konstsamlingarnas tillväxt och förvaltning under det förflutna året, äfvensom inom föreskrifven tid till kammarrätten insända redovisning för de till museets disposition ställda medlen; samt

att beträffande nya anordningar och sådana förekommande angelägenheter, hvilka icke enligt stadgarna kunna afgöras af intendenten eller museinämnden, göra framställning hos Kungl. Maj:t.

Öfver de af intendenten i förvaltningsfrågor fattade besluten skola föras protokoll, som föredragas vid nämndens ordinarie sammanträden.

Konservatorn har till åliggande (§ 5):

att yttra sig i frågor af konstnärligt-teknisk art, hvilka bero på intendentens eller nämndens afgörande;

att biträda intendenten vid besiktningar af konstverk äfvensom vid upprättande af förslag till restaurationsarbeten samt att, när sådana blifvit af nämnden beslutade, öfvervaka deras verkställande;

att efter anmälan ombesörja fernissningar och sådana mindre rengöringsarbeten å konstföremål, som påkallas för deras lämpliga skötsel och förevisning;

att öfvervaka nödiga verkställighetsåtgärder vid konstföremåls mottagande eller afsändande;

att yttra sig i frågor rörande sökt tillåtelse för konst- och konstslöjdsidkare att kopiera konstverk i museets samlingar samt att med råd och anvisningar tillhandagå dem, som erhållit sådan tillåtelse;

att för sådant ändamål närvara i museet å vissa bestämda timmar åtminstone tre dagar i veckan samt i öfrigt då särskilda göromål sådant kräfva.

Amanuens åligger (§ 6):

att under intendentens öfverinseende vårda och bearbeta en af samlingarnas hufvudafdelningar samt afgifva förslag till dess fullständiga;

att i tur och ordning, som af intendenten bestämmes, biträda vid de offentliga förevisningarna och därvid gå den besökande allmänheten tillhanda med upplysningar; samt

att, när behovet så påkallar, deltaga jämväl i arbeten inom annan afdelning än den, vid hvilken han är anställd.

Den ene af amanuenserna är skyldig att, på uppdrag af intendenten, öfvertaga vården af museets boksamling och hålla de däröfver nödiga förteckningarna. Likaledes kan intendenten åt en af amanuenserna uppdraga att vårda och hålla förteckning öfver museets utställningsmateriell och öfriga bohag.

Extra ordinarie tjänstemän, hvilka antagas i mån af behof, åligger (§ 7):

att vid förfall för ordinarie amanuens på förordnande öfvertaga dennes tjänstgöring; samt

att i öfrigt verkställa de arbeten, som af intendenten uppdragas åt dem.

Samtliga vid konstsamlingarna anställda tjänstemän åligger (§ 8):

att inhämta noggrann kännedom om föremålen i de samlingar, vid hvilka de tjänstgöra;

att, hvar och en på sitt område, uppmärksamt följa den konsthistoriska vetenskapens utveckling för att därigenom främja konstafdelningens ändamål; samt

att söka vinna kännedom om inom landet befintliga konstverk och konstslöjdsalster af värde och så vidt möjligt ägna uppmärksamhet däråt, att sådana ej blifva utförda ur landet utan att förut hafva varit hembjudna till museet.

Amanuenserna äro enligt stadgarna skyldiga att tjänstgöra minst fyra timmar hvarje söckendag.* För extra ordinarie tjänstemän bestämmas tjänstgöringstiderna af intendenten.

Museinämnden tillkommer (§ 9):

att afgifva utlåtanden, som inforas af Kungl. Maj:t;

att inom gränsen af för sådant ändamål anvisade medel besluta om inköp af konstverk eller konstslöjdsföremål till samlingarnas fullständiggande; och äger nämnden att af inköpsanslaget ställa ett visst mindre belopp till intendentens omedelbara förfogande att användas för sådana inköp, som anses önskvärda för samlingarna men icke tåla uppskof; skoland sålunda verkställt inköp af intendenten vid nästföljande nämndsammanträde anmälas till protokollet;

att afgöra, huruvida skänkta föremål äro af beskaffenhet att böra införlifvas med samlingarna;

att bestämma om erforderliga restaurationer af konstverk och konstindustriföremål, i protokollet låta anteckna, i hvilka hänseenden ett till restauration bestämdt föremål tarvar förbättring, och, efter det sådan blifvit verkställd, afgifva utlåtande rörande restaurationsarbetets beskaffenhet;

att i enlighet med de af Kungl. Maj:t meddelade föreskrifterna bestämma de dagar och tider, å hvilka museets samlingar böra hållas tillgängliga för allmänheten;

att på förslag af intendenten fastställa ordningsregler för museibesökande samt bestämma i fråga om kopiering af föremål i museets samlingar;

att på förslag af intendenten bestämma försäljningsprisen å de kataloger eller andra arbeten, som utgifvas för museets räkning, och besluta om användandet för bestämda ändamål af de medel, som inflyta genom katalogförsäljning eller besökandes inträdesavgifter, så vidt samma medel icke redan äro disponerade;

att på förslag af intendenten antaga extra ordinarie tjänstemän äfvensom nödigt biträde för sekreterargöromålens bestridande;

att i följande frågor afgifva yttranden öfver af intendenten framställda underdåniga förslag, innan dessa insändas till Kungl. Maj:t, nämligen:

a) angående konservators- och amanuensbefattningarnas tillsättning äfvensom i fråga om tjänstledighet för amanuenserna och vikariers förordnande för längre tid än intendenten äger bestämma;

b) angående beloppet af afgift för tillträde till samlingarna;

c) angående väsentligare förändringar i afseende på lokalernas användande för de olika samlingarna;

d) angående utgallring af konst- och konstslöjdsföremål samt utbyte eller försäljning af dublettexemplar i gravyr-samlingen;

e) angående förändringar i konstafdelningens organisation;

att, när protokollen öfver de af intendenten fattade besluten i förvaltningsärenden föredragas vid de ordinarie sammankomsterna, till eget protokoll uttala de erinringar, som därvid kunna vara att göra; samt

* För ordinarie tjänstemän, som åtnjuta provisoriskt aflöningstillägg, gäller emellertid, såsom förut å sid. 7 nämnts, föreskrift om längre tjänstgöring.

att, när anledning därtill förefinnes, i frågor rörande samlingarna och deras behof eller förvaltningens handhavande ingå till Kungl. Maj:t med underdåniga framställningar.

Nämnden får ej fatta beslut med mindre än att fyra af dess ledamöter äro närvarande. Äro rösterna lika, anses den behandlade frågan för den gången förfallen. Ledamot, som är af skiljaktig mening, äger att få densamma antecknad till protokollet.

Till *sekreterargöromålen*, hvilkas bestridande helst bör uppdragas åt en af museets amanuenser eller extra ordinarie tjänstemän, hör (§ 10):

att föra diarium öfver inkommande mål;

att föra protokoll öfver af intendenten fattade beslut i förvaltningsärenden;

att föra protokoll öfver nämndens förhandlingar;

att uppsätta, kontrasignera och expediera utgående skrivelser;

att förvara koncept och öfriga arkivet tillhörande handlingar samt föra förteckning öfver dem; samt

att för tjänstgöring närvara i museet å tider, som af intendenten bestämmas.

Till *kamrerargöromålen* hör enligt stadgarna (§ 11):

att halla moträkning med riksbanken öfver där insatta och därifrån uttagna medel samt i öfrigt föra alla med afseende å dessa och öfriga museimedels redovisning nödiga anteckningar och räkenskaper;

att till siffran granska inkommande räkningar samt verkställa alla beslutade utbetalningar;

att månatligen samt i öfrigt vid intendentens anfordran afgifva rapport öfver kassans ställning;

att årligen inom föreskrifven tid hafva, i enlighet med fastställt formulär, upprättat och avslutat hufvudbok öfver räkenskaperna för det föregående året; samt

att för tjänstgöring närvara i museet å tider, som bestämmas af intendenten.

Betjäningens skyldigheter och tjänstgöringstider bestämmas (§ 12) genom en af intendenten utfärdad tjänstestadga, hvarvid iakttages:

att vaktbetjänt med den högre aflöningen är underkastad daglig tjänstgörings-skyldighet;

att vaktbetjänt är skyldig att under tjänstgöring bära föreskrifvet livré; och

att betjäningen är förbjuden att af besökande begära eller mottaga någon slags ersättning eller sportler för lämnadt biträde i sådant, som tillhör tjänsten.

Vid betjäningens antagande bör afseende fästas äfven därvid, om sökande till sådan befattning lärt något handverk, som vid förefallande arbeten inom konstafdelningen kan komma till gagn.

Beträffande *samlingarnas tillökning* är i stadgarna (§ 13) föreskrifvet, att vid inköp af originalföremål för samlingarna bör tillses, att i allmänhet endast mera betydande eller för sin tid och mästare kännetecknande arbeten förvärfvas. Särskild uppmärksamhet bör likväl ägnas däråt, att den svenska konstens utveckling så fullständigt och mångsidigt som möjligt belyses.

Vid inköp för gravyrsamlingen bör jämte det konstnärliga värdet äfven tagas hänsyn därtill, att i samlingens serier befintliga luckor varda fyllda.

För samlingarnas begagnande gäller:

Konstsamlingarna skola hållas tillgängliga för allmänheten kostnadsfritt å bestämda timmar tre dagar i veckan samt i öfrigt förevisas mot en mindre afgift, hvilken bestämmes af Kungl. Maj:t. Två veckor om året, en vid jultiden och en på våren, äro samlingarna stängda i och för rengöring (§ 19).

Angående anslagen till nationalmuseet är stadgadt (§ 23):

De till museets disposition ställda medlen, hvilka icke må användas för andra ändamål än dem, för hvilka de äro afsedda, äro:

- a) af Riksdagen beviljade anslag,
- b) stadgade afgifter för tillträde till konstsamlingarna,
- c) inflytande medel för försäljning af kataloger.

De medel, som ärligen inflyta genom den stadgade inträdesavgiften, de s. k. *förevisningsmedlen*, må, på förslag af intendenten och efter nämndens bestämmande, användas företrädesvis till samlingarnas vård och underhåll samt i öfrigt till betäckande af möjligen uppkommande brister i de särskilda, för samlingarna anvisade anslagen. Uppkommer öfverskott, må detsamma efter nämndens beslut användas för samlingarnas bästa. (Kungl. kungörelsen den 9 november 1900.)

Medel, som inflyta genom försäljning af kataloger öfver museets samlingar, de s. k. *katalogmedlen*, må, sedan kostnaderna för katalogernas tryckning, häftning och öfversättning blifvit godtgjorda, på förslag af intendenten och efter museinämndens bestämmande, användas till understöd för utgifvande af vetenskapliga publikationer öfver konstafdelningens samlingar eller till åstadkommande af efterbildningar att mot utbyte tillhandahållas andra museer eller samlare. Till katalogmedlen hänföres äfven de medel, som kunna inflyta genom försäljning af å museets förlag utgifna litterära arbeten eller aftryck af i museets ägo befunnliga graverade plåtar.

Under rubriken *öfriga bestämmelser* innehålla stadgarna, bland annat:

Intendenten och amanuenserna utnämnas, konservatorn förordnas af Kungl. Maj:t (§ 24).

Till konservatorsbefattningen må anmälas en utöfvande konstnär, till amanuensbefattning personer, hvilka antingen genom aflagd akademisk examen, utgifna litterära arbeten eller på annat sätt ådagalagt grundliga insikter i estetiska och konsthistoriska ämnen.

Extra ordinarie tjänstemän antagas af nämnden på förslag af intendenten. Villkoren för sådant antagande äro desamma som för amanuenserna.

Ordföranden och de icke själfskrifna ledamöterna i nämnden förordnas af Kungl. Maj:t, så ock tre suppleanter, hvilka vid ordinarie ledamots förhinder må i mån af behof inkallas i nämnden (§ 25).

Semester må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas af intendenten under en och en half månad samt af amanuenserna under en månad ärligen enligt af intendenten uppgjord fördelning (§ 26).

Annan tjänstledighet må beviljas amanuens af intendenten på högst en och en half månad (§ 27). Är amanuens i behof af längre ledighet eller är intendenten utöfver fjorton dagar hindrad att utöfva sitt ämbete, bör ansökan om ledighet göras hos Kungl. Maj:t.

Extra ordinarie tjänsteman, som ej är förordnad att bestrida ordinarie tjänst, äge intendenten bevilja frihet från tjänstgöring för så lång tid, som finnes nödig.

Då intendenten åtnjuter semester eller eljest under kortare tid, som ej öfverstiger fjorton dagar, är hindrad att förrätta sitt ämbete, företrädes han, där ej Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, af den i tjänsten äldste amanuensen (§ 28).

Erfordras vikarie till bestridande af amanuensbefattning, må intendenten äga att därtill förordna extra ordinarie tjänsteman på högst en och en half månads tid (§ 29). Är fråga om sådant förordnande för längre tid, åligger det intendenten att därom göra hemställan hos Kungl. Maj:t.

Tjänstledighet på högst en och en half månad kan beviljas konservatorn af museinämnden, som äger förordna om tjänstens uppehållande under tiden (§ 30). Är konservatorn i behof af längre tjänstledighet, bör ansökan därom ingifvas till Kungl. Maj:t.

Om vaktbetjants, öfvereldares och eldares ledighet under längre eller kortare tid och om tjänstens uppehållande under tiden äger intendenten att förordna efter omständigheterna.

Den af amanuenserna, som auställes för bearbetning af de till konstafdelningen hörande eller därmed förenade samlingarna af konstindustriföremål, skall vara förbunden att, därest dessa föremål af-kiljas från konstafdelningen, med bibehållande af sina aflöningsförmåner underkasta sig öfverflyttning till tjänstgöring vid den anstalt, dit berörda föremål öfverlämnas (§ 33).

I särskildt *bihang* till stadgarna innehållas bestämmelser rörande samlingarna å de kungl. lustslotten.

Under öfverinseende af nationalmuseets intendent stå jämnväl de staten tillhöriga samlingarna af konst- och konstindustriföremål å Drottningholms, Gripsholms, Rosersbergs, Haga och Ulriksdals slott samt i offentliga inrättningar i Stockholm befintliga konstverk, för så vidt desamma ej äro ställda under annan myndighets vård.*

Frågor rörande nya förvärf för dessa samlingar, genom köp, gifva eller på annat sätt, äfvensom rörande restaurationer handläggas, på föredragning af intendenten, af museinämnden (§ 2). Till dess protokoll anmälas äfven möjliga flyttningar af konstverk, tillhörande dessa samlingar.

Såsom af stadgarna framgår, höra under museets förvaltning förutom statsanslag vissa andra tillgångar. Dessa äro: förevisningsmedel och katalogmedel, andel i inträdesavgifter m. m. vid Gripsholms slott, provision å försäljningen af fotografier i nationalmuseet samt donationer af enskilda personer.

En särskild ställning intager den så kallade sjuk- och hjälpkassan (garderobkassan).

Beträffande dessa medel, donationer m. m. må här meddelas följande, af löneregleringskommittén lämnade uppgifter:

Af förevisningsmedlen, som år 1911 uppgingo till 5,406 kronor 50 öre, bestredos nämnda år följande utgifter:

* Genom kungl. bref den 9 december 1887 hafva äfven samlingarna å Strömsholms slott ställts under nationalmuseets intendent.

till konst- och konstsamlingsamlingarnas ökande	kronor	1,248: 80
» nämnda samlingars vård och underhåll	»	2,446: 69
» boksamlingarna	»	764: 11
» kontrollantens aflöning*	»	300: —
» skrifbiträde	»	550: —
» resor	»	101: 90

Summa kronor 5,406: 50

Katalogmedlen uppgingo år 1911 till 1,577 kronor 70 öre. Af dessa medel bestridas i första hand kostnaderna för kataloger, men eventuellt öfverskott må användas för vissa konstvetenskapliga publikationer m. m.

Den nationalmuseets konstafdelning tillkommande *andelen i inträdesavgifter m. m. vid Gripsholms slott* utgjorde år 1911 766 kronor 4 öre. Dessa medel användas till vård och underhåll af konstsamlingarna å Gripsholms slott.

I *provision å försäljningen af fotografier* i nationalmuseet inflöt år 1910 340 kronor 75 öre.

Donationer af enskilda personer utgöras af Sofi Gieseckes donation jämte den s. k. femårsfonden, J. H. Scharps donationsmedel, Jacques Lamms prisfond, Jacques Lamms stipendiefond samt Edward Cederlunds donation.

Beträffande de särskilda fonderna och donationerna samt ändamålet med desamma må här nämnas följande.

Sofi Gieseckes donation utgöres af två fasta egendomar i Stockholm, af hvilka afkomsten skall användas till inköp åtminstone hvar femte år af något värdefullare konstverk. För detta ändamål skola årligen 5,000 kronor af behållna afkastningen afsättas, till dess en summa af 25,000 kronor blifvit samlad. Dessa medel utgöra den s. k. femårsfonden. Angående lämpligaste sättet att använda hvad sålunda blifvit sammansparadt, skall nationalmusei nämnd hvar femte år ingifva förslag till Kungl. Maj:t. Öfver återstoden af behållningen äger nämnden att förfoga till förmån för konstafdelningen.

Räntan å J. H. Scharps donationsmedel skall i första rummet användas till anordnande af freskomålningar i trappuppgången i nationalmusei-byggnaden och, om medlen ej därtill behöfvas, till förökande af museets tafvelsamlingar.

Beträffande Jacques Lamms prisfond är stadgadt, bland annat, att räntorna på kapitalet skola hopsparas för tre på hvarandra följande år

* För mottagande och kontroll af försålda inträdesbiljetter finnes anställd särskild person, »kontrollanten».

och utdelas vid slutet af hvarje sådan treårsperiod såsom ett pris till författaren af det bästa och värdefullaste arbete på de bildande konsternas eller konstindustriens område, som — författadt af svensk man eller kvinna — utgifvits i tryck under ifrågavarande treårsperiod.

Jacques Lamms stipendiefond skall användas på det sätt, att räntorna å fonden för två på hvarandra följande år utbetalas såsom ett resestipendium åt någon af nationalmuseets ordinarie eller extra ordinarie tjänstemän för studier i utlandet.

Edward Cederlunds donation skall användas för inköp af en af svensk konstnär utförd målning med historiskt ämne.

Behållningen å förenämnda donationer utgjorde vid 1910 års utgång:

Sofi Gieseckes donation.....	kronor 310,540: 20
Femårsfonden	» 24,672: 86
J. H. Scharps donation	» 100,074: 91
Jacques Lamms prisfond.....	» 10,675: 19
Jacques Lamms stipendiefond.....	» 10,408: 44
Edward Cederlunds donation	» 15,337: 50

Summa kronor 471,709: 10

Den s. k. *sjuk- och hjälpkassan* eller garderobkassan, hvars behållning den 1 januari 1911 uppgick till 10,464 kronor 46 öre, användes till beredande af sjukhjälp för museets betjante och understöd åt deras änkor och barn.

Jag öfvergår nu till en redogörelse för handlingarna i ärendet.

Genom kungl. cirkulär den 25 oktober 1901 anbefalldes ämbetsverk och myndigheter att hvar för sin förvaltningsgren inkomma med utredning, huruvida, under angifven förutsättning, för tiden efter år 1902 ändringar i vederbörande lönestater kunde anses böra äga rum.

I anledning däraf afgaf nationalmusei nämnd den 31 maj 1902 underdånigt utlåtande. Att närmare redogöra härför synes icke vara erforderligt, då nytt förslag från nämnden numera föreligger. I underdånig skrifvelse den 15 oktober 1909 har nämligen nationalmusei nämnd gjort förnyad framställning i fråga om ny stat för museets konstafdelning.

Vidare hafva amanuenser och extra ordinarie tjänstemän i en den 19 juni 1911 dagtecknad skrift hos Kungl. Maj:t gjort framställning beträffande aflöningsförmånerna för de af nationalmusei nämnd i nyssnämnda skrifvelse föreslagna »intendenterna». Häröfver har nämnden den 1 juli 1911 afgifvit underdånigt utlåtande.

Ytterligare har nämnden med eget yttrande öfverlämnat en af museets intendent den 6 oktober 1911 aflåten underdånig framställning i fråga om beredande af ytterligare bevakning vid och inom nationalmuseet.

Såsom redan nämnts, har löneregleringskommittén, till hvilken samtliga handlingar i ärendet öfverlämnats, den 31 januari 1912 däri afgifvit underdånigt betänkande (delen XXXII af kommitténs betänkanden).

I det följande tillåter jag mig att behandla de olika frågor, hvori detta ärende lämpligen kan uppdelas, hvar för sig och i hvarje särskild punkt omnämna, hvad handlingarna därutinnan innehålla.

Till en början torde ur löneregleringskommitténs betänkande böra meddelas följande uppgifter i fråga om utvecklingen af statens konstsamlingar m. m., sedan den nu gällande staten för nationalmuseet antogs. Kommittén anför:

Utvecklingen
af statens
konstsamlingar m. m.

Under de mer än trettio år, som förflutit, sedan vid 1880 års Riksdag stat antogs för nationalmuseet, hade icke blott statens konstsamlingar väsentligt ökats utan äfven allmänhetens intresse för de-sa samlingar i hög grad stegrats.

Till belysande häraf hade kommittén ansett sig böra meddela vissa, delvis approximativa uppgifter angående förhållandena dels år 1878, då det förslag afgafs, som låg till grund för 1880 års lönereglering, och dels vid slutet af år 1911.

Omfattningen af statens konstsamlingar.

	Antal nummer		
	År 1878	År 1911	Ökning
A. Samlingar tillhörande nationalmuseets konstafdelning.			
Skulptursamlingen (inber. samlingar af antika vaser och af egyptiska fornlämningar)	2,229	4,186	1,957
Målningssamlingen	1,736	6,772	5,036
Handtecknings- och gravyr-samlingarna	98,000	139,540	41,540
Konstslöjdsamlingen	5,923	14,260	8,337
Tillhopa	107,888	164,758	56,870
B. Å de kungl. lustslotten förvarade samlingar, ställda under öfverinseende af intendenten vid nationalmuseet.			
Skulpturer och målningar	2,692	2,747	55
Summa	110,580	167,505	56,925

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 1 saml. 103 häft. (Nr 141.) 3

Antalet besökande vid nationalmuseets konstafdelning beräknades år 1878 till omkring 104,000; för år 1911 hade antalet beräknats till omkring 210,000.

Ur handtecknings- och gravyrsamlingarna hade för studier *tillhandahållits* år 1878 endast 177 nummer. Under år 1911 hade för studier tillhandahållits 1,625 nummer; i och för fotografering för illustrationsändamål hade utlånats 246 nummer, hvarjämte för ett Parisbiblioteks räkning fotograferats flertalet franska handteckningar.

Å konstslojdsafdelningen hade för studier och kopiering under år 1911 tillhandahållits 862 nummer.

Såsom framginge af dessa sammanställningar hade sedan år 1878 antalet nummer i statens konstsamlingar ökat med öfver 50 %. De besökandes antal hade sedan nämnda tidpunkt mer än fördubblats. Antalet ur handtecknings- och gravyrsamlingarna tillhandahållna nummer hade vuxit i alldeles särskildt hög grad; jämförelsen visade i detta hänseende, att mer än 10 gånger så många nummer utlämnats under år 1911 som år 1878.

Oaktadt den stora utveckling, nationalmuseets konstafdelning hade att uppvisa, hade likväl efter det 1880 års stat trätt i kraft ordinarie befattningshafvarna vid museet icke i vidare mån ökat, än att jämlikt beslut vid 1900 års Riksdag vissa vaktmästarbeställningar omförts från arfvodesbefattningar till ordinarie tjänster.

Att under sådana förhållanden behof af ytterligare ordinarie arbetskrafter vid museet gjort sig gällande, syntes kommittén fullt rimligt och naturligt.

Befattningar.

Å gällande stat för nationalmuseet äro, såsom förut omnämnts, uppförda följande särskilda befattningar, nämligen: en intendent, två amanuenser, en konservator, hvilken emellertid endast åtnjuter arfvode, en förste vaktmästare, tillika portvakt, en vaktmästare, tillika gårdsdräng, och fem vaktmästare äfvensom en öfvereldare (med arfvode) och två eldare (likaledes med arfvode).

Chef.

Enligt gällande stadgar åligger det *intendenten* i främsta rummet tillse, att nationalmuseets konstafdelning motsvarar sin bestämmelse, nämligen att vara en för vetenskapliga ändamål och konstodlingens främjande verksam anstalt. Han är Kungl. Maj:t ansvarig för samlingarnas noggranna vård och göromålsens jämna gång.

För intendents särskilda åligganden har jag förut (sid. 9) redogjort vid referat af stadgarnas innehåll (§ 4), och vill jag här endast erinra därom, att intendenten vid sidan af sin verksamhet som chef för museet tillika har att såsom afdelningsföreståndare vårda och bearbeta en af samlingarnas hufvudgrupper.

Under intendents öfverinseende äro jämväl ställda de staten tillhöriga samlingarna af konst- och konstindustriföremål å Drottningholms, Gripsholms, Rosersbergs, Haga, Ulriksdals och Strömsholms slott samt i offentliga inrättningar i Stockholm befintliga konstverk, för så vidt de ej äro ställda under annan myndighets vård.

Nationalmusei nämnd har i sin underdåniga skrifvelse den 15 oktober 1909 i fråga om intendenten anført:

Af stadgarna för konstafdelningen jämte därtill hörande bihang framginge, att intendents arbete vore af synnerligen omfattande, maktpåliggande och ansvarsfull natur och att han till museiinstitutionen intoge samma ställning, som cheferna för öfriga kulturella statsinstitutioner — riksantikvarien, riksarkivarien, riksbibliotekarien och öfverintendenten i dennes egenskap af chef för öfverintendentsämbetet — intaga till sina respektive institutioner.

Då aflöningarna för riksantikvarien, riksarkivarien och riksbibliotekarien genom beslut vid 1909 års Riksdag bestämts till 9,000 kronor (öfverintendentsämbetet hade ännu icke blifvit föremål för lönereglering), syntes det museinämnden, att rättvisa och billighet fordrade, att äfven aflöningsförmånerna för chefen för nationalmuseet sattes till samma belopp.

Enligt gällande stadgar för nationalmuseets konstafdelning åläge det, yttrade nämnden, intendenten att efter eget val vårda och bearbeta en af samlingarnas hufvudgrupper, vare sig de förenade handteknings- och gravyrsamlingarna eller de öfriga samlingarna af konstföremål. Efter sitt tillträde till intendentsbefattningen hade den nuvarande intendenten fortfarit att — därvid biträdd af en extra ordinarie tjänsteman — vårda och bearbeta konstslöjdsamlingarna, som han förut under många år såsom amanuens närmast förestått. Enär emellertid på grund af såväl de ökade intendentsgöromålen som konstslöjdsamlingarnas stora tillväxt intendenten icke längre själf kunde ägna tillräcklig tid åt dessa samlingars vård och bearbetande, hemställde nämnden om uppförande å stat af en ordinarie tjänstemannabefattning för konstslöjdsafdelningen.

I detta sammanhang torde böra omnämnas, att af de båda vid nationalmuseet anställda amanuenserna har den ene under närmaste vård målning- och skulptursamlingarna och den andre handteknings- och gravyr- samt planschverksamlingarna.

Om nämndens nyssberörda förslag har löneregleringskommittén yttrat:

Nämnden hade hemställt om inrättande af en ny ordinarie tjänstemannabefattning, åt hvars innehafvare skulle uppdragas den närmaste vården af museets konstslöjdsafdelning. Enligt nämndens förslag skulle alltså särskilda afdelningsföreståndare finnas för hvar och en af museisamlingarnas nuvarande tre hufvudgrupper, nämligen skulptur- och målningafdelningen, handteknings- och gravyrafdelningen samt konstslöjdsafdelningen, och chefen följaktligen kunna befrias från åliggandet att i första hand vårda och bearbeta en af samlingarnas hufvudgrupper.

En sådan anordning syntes kommittén af verkligt behof påkallad. De i öfrigt med chefsbefattningen vid nationalmuseet förenade göromålen hade nämligen numera erhållit den omfattning, att befattningens innehafvare endast i ringare mån torde vara i tillfälle att ägna sig åt de åligganden, som skulle tillkomma honom i egenskap af afdelningsföreståndare. Å andra sidan gjorde samlingarnas tillväxt och de alltmer ökade kraf, som ställdes på afdelningsföreståndarna, det oundgängligen nödigt, att dessa kunde ägna hela sin arbetstid åt de dem närmast anförtrödda samlingarnas vård och bearbetning.

Blefve chefen för nationalmuseet befriad från det närmaste ansvaret för någon viss afdelning af samlingarna, borde det dock enligt kommitténs mening åligga honom att, i all den mån hans tid medgäfv, personligen deltaga i arbetet med samlingarnas vård och bearbetande.

Vidkommande aflöningen till nationalmuseets chef borde erinras, att densamma år 1880 bestämts till samma belopp (6,000 kronor), som då tillkom riksantikvarien. Det syntes kommittén liksom nationalmusei nämnd, att någon anledning ej förefunnes att för nationalmuseets chef föreslå andra aflöningsförmåner än dem, som år 1909 faststälts för riksantikvarien, riksarkivarien och riksbibliotekarien, eller 9,000 kronor.

Såsom i det följande kommer att omnämnas, har kommittén föreslagit, att afdelningsföreståndarna (amanuenser) skola benämnas intendent, och i samband därmed uttalat, att därest detta förslag vunne bifall, chefen för nationalmuseet gifvetvis borde erhålla annan titel. Nationalmusei nämnd har ansett, att den nuvarande intendentstiteln för chefen borde utbytas mot titeln: föreståndare och chef. Kommittén har för honom föreslagit titeln öfverintendent.

Kommittén har hemställt, att i blifvande ny stat för nationalmuseet måtte i stället för nuvarande intendentsbefattningen såsom chefsbefattning uppföras en öfverintendentstjänst med aflöning af 9,000 kronor, däraf 5,700 kronor lön, 2,500 kronor tjänstgöringspenningar och 800 kronor ortstillägg.

Afdelnings-
föreståndare.

Beträffande *amanuenser* är redan nämndt, att den ene af dessa har under närmaste vård målnings- och skulptursamlingarna och den andre handtecknings- och gravyr- samt planschverksamlingarna.

Amanuensernas åligganden äro angifna i §§ 6 och 8 af stadgarna, hvilka §§ förut refererats i annat sammanhang (sid. 10).

Enligt hvad nationalmusei nämnd meddelat, äro amanuenser jämväl intendenten behjälpliga vid vården och bearbetningen af statens konstsamlingar å de kungl. lustslotten, såväl vid dessa samlingars ordnande och inventarieföring som vid deras vetenskapliga bearbetning.

I fråga om amanuenser har nationalmusei nämnd i skrifvelsen den 15 oktober 1909 yttrat:

• För att kunna uppfylla de fordringar, som ställdes på en amanuensbefattning, måste dess innehafvare besitta en omfattande konsthistorisk bildning samt därjämte ett utprägladt, såväl af bokliga studier som af utländska resor skoladt konstsinne. De för museet gällande stadgarna föreskrefve därför ock, att till amanuensbefattning endast sådana personer kunde antagas, hvilka antingen genom aflagd akademisk examen, utgifna litterära arbeten eller på annat sätt ådagalagt grundliga insikter i estetiska och konsthistoriska ämnen. Låge redan däri en anledning att för amanuens ej sätta löneförmåner för lågt, förefunnes enligt nämndens mening ett icke mindre talande skäl i detta hänseende uti den omständigheten, att utsikterna till befordran och där-

med till löneförbättring i ett verk med endast tre ordinarie tjänstemän ställde sig ytterst ofördelaktiga i jämförelse med hvad förhållandet vore vid andra statens verk, hvilket också framginge däraf, att på tjugunio år endast en amanuens uppflyttats till intendentsplatsen och att under samma tid endast en extra ordinarie tjänsteman kommit på ordinarie stat.

Den af amanuenserna, som vore anställd vid målning- och skulptursamlingarna, hade år 1873 antagits till extra ordinarie amanuens och år 1880 till ordinarie. Såsom ordinarie amanuens hade han i årliga löneförmåner uppburit 3,000 kronor med två ålders-tillägg, hvartera å 500 kronor efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring. Hans museiverksamhet hade särskildt ur synpunkten af samlingarnas vetenskapliga bearbetning och de öfver desamma utgifna beskrifvande förteckningarna beredt honom stort erkännande äfven af den utländska konstkritiken, på samma gång dessa beskrifvande förteckningar gjort museisamlingarna kända i den kontinentala konstillitteraturen och museivärlden. Efter 36 års trägen museiverksamhet hade han emellertid i löneväg ej kommit längre än till 4,000 kronor om året, och när han nu snart uppnådde pensionsåldern, komme han att i pension uppbära 2,800 kronor om året. En sådan aflöning kunde omöjligen anses stå i rimligt förhållande till det omfattande och ansvarsfulla arbete, som åläge amanuens, ett arbete som med hvarje år ställde ökade kraf på innehafvarna af amanuensbefattning.

Särskildt under senast gångna årtionde hade i vårt land intresset för bildande konst anseeligt stigit hos den stora allmänheten. Detta hade helt naturligt återverkat på museiarbetet.

Katalogiseringsarbetet inom museet hade under perioden 1881—1908 kräft i hög grad ökade arbetskrafter. Under dessa år hade samlingarna vuxit med i rundt tal 57,750 nummer, af hvilka 1,900 komme på skulptursamlingen, 5,100 på målning-, 36,450 på handtecknings- och gravyrsamlingen, 7,400 på konstslöjds- och 6,900 på boksamlingen.

Den ökade frekvensen i samlingarna och det betydligt ökade arbetet vid dessas förevisande ansåg nämnden belysas däraf, att under det år 1881 343 handtecknings- och gravyrverk tillhandahållits, år 1908 de framtagna numren af dylika verk utgjorde 2,865. Vidare hade skolbesöken, som förut endast mera sällan ägt rum, under de senare åren blifvit så vanliga, att knappast någon vecka förginge, utan att flera klasser från olika skolor i hufvudstaden infunne sig, och under jul- och sommarferierna komme sådana till och med från närbelägna städer.

En följd däraf hade blifvit, att alltsedan år 1903 museet enligt nämndens beslut hållits öppet ett ökad antal timmar, särskildt under turistsäsongen, då besöksantalet stigit till sin högsta höjd. I stället för att allmänheten dittills haft tillträde till samlingarna endast under tiden klockan 11—3, söndagarna 1—3, hade förevisningstiden blifvit utsträckt under månaderna april—september till klockan 4 om hvardagarna och till klockan 5 om söndagarna, hvilket nödvändiggjort ökad tjänstgöring från tjänstemännens liksom från vaktbetjäningens sida.

Därtill komme att ökade anspråk numera ställdes på samlingarnas vetenskapliga bearbetande, hvilket icke kunde ske på tillfredsställande sätt, därest icke amanuens följde och gjorde sig förtrogen med den konsthistoriska forskningens framsteg och resultat.

Genom af 1909 års Riksdag godkända stater hade vid riksarkivet och vid kungl. biblioteket, förutom chefsbefattningen, två olika ordinarie tjänstemannagrader fastställts med titel af första och andra arkivarier samt första och andra bibliotekarier och med i högre graden en begynnelseaflöning af 5,800 kronor och i lägre graden af 4,000

kronor; och vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien hade de tre likställda antikvarierna (förutom chefen de enda ordinarie tjänstemännen inom akademien) tillerkänts samma begynnelseaflöning, 5,800 kronor, som nyssnämnda första arkivarier och första bibliotekarier.

Nationalmusei nämnd ansåg det visserligen icke vara af behovet påkalladt att föreslå en eller flera »första intendentsbefattningar» vid museet med den högre aflöningen å 5,800 kronor, men å andra sidan kunde det dock enligt nämndens åsikt icke anses skäligt och rättvist, att de ordinarie amanuenserna vid nationalmuseet skulle likställas med andra arkivarierna och andra bibliotekarierna med en aflöning å 4,000 kronor.

Nämnden hölle fördenskull före, att vid fastställandet af amanuensernas aflöningsförmåner en medelväg borde väljas och dessa förmåner sättas till en begynnelseaflöning af 5,000 kronor med två ålderstillägg, hvarterda å 500 kronor efter respektive 5 och 10 år.

Såsom redan är omförmäldt ansåg nämnden jämväl, att ytterligare en ordinarie tjänsteman borde uppföras å stat för tjänstgöring vid konstslöjdsafdelningen.

Titeln »amanuens» för ifrågavarande tjänstemän syntes nämnden böra utbytas mot »intendent», hvilken titel redan antagits för motsvarande tjänstemän vid nordiska museet.

Amanuenser och extra ordinarie tjänstemän vid nationalmuseet hafva i sin ofvannämnda framställning den 19 juni 1911, under erkännande att nämnden visat sig behjärta nationalmuseets tjänstemäns betryckta ställning och åt dem sökt bereda drägligare villkor, dock uttryckt sitt beklagande, att nämnden icke ansett sig böra taga steget fullt ut och sökt få de tre tilltänkta intendenterna — de tre afdelningsföreståndarna — jämställda, enligt de i nyare löneregleringar fastställda principerna för andra gradens tjänster, med t. ex. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens tre på stat uppförda antikvarier och riksarkivets fyra första arkivarier (»sektionschefer»), hvilka genom nya stater af år 1909 tillerkänts en begynnelseaflöning af 5,800 kronor med två ålderstillägg, hvar och ett å 500 kronor.

I stället hade nämnden genom den ifrågasatta begynnelseaflöningen, 5,000 kronor, föreslagit en mellangrad mellan andra och första normalgraderna. Den sistnämnda normalgraden återfunnes icke i vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens stat, men innehades däremot af andra arkivarierna i riksarkivet.

Sökandena förklarade sig anse, i likhet med nämnden, att åt de nationalmuseets chef närmast ställda intendenterna icke gärna kunde gifvas första gradens begynnelseaflöning af endast 4,000 kronor. Efter sökandenas förmenande vore det naturliga att hemställa om en begynnelseaflöning å 5,800 kronor, hvilket också fullt motiverades af de föreslagna intendenternas ställning till chefen, deras kvalifikation och tjänsteåligganden.

Jämförde man nationalmuseets nuvarande amanuensers löneförhållanden med de forna amanuensernas vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien — den institution som närmast vore att likställa med nationalmuseets konstafdelning — vore det

sant, att de senares begynnelseafföring (4,000 kronor) var 1,000 kronor högre än de förras.*

En höjning till 5,800 kronor för nationalmuseets tilltänkta intendenters skulle därför onekligen beteckna ett något större språng än mellan bemälda akademis forna amanuensers och nuvarande antikvariers begynnelseafföringar.

Att nationalmuseets amanuensers begynnelseafföringar i 1880 års stat sattes 1,000 kronor lägre än hvad i akademiens stat af år 1876 upptagits för dess amanuenser, ansågo sökandena främst bero därpå, att nationalmuseets konstafdelning då (år 1880), i motsats till akademien med dess anor från 1600-talet, var ett nytt verk, som endast långsamt kunde arbeta sig fram till erkännande af att vara af den stora estetiska och kulturhistoriska betydelse, som numera tillerkändes dylika institutioner i utlandets kulturstat. Nationalmuseet hade då icke heller ännu på långt när nått den storartade utveckling, som det sedan dess vunnit, och ägde då ej heller ännu den rent praktiska betydelse, som det numera i många hänseenden hade.

Då sökandena ansett sig böra frambålla äfven nationalmuseets kulturhistoriska betydelse, tänkte de, för att taga blott ett exempel, på museets betydelse för det allt lifligare ikonografiska studiet. I detta hänseende erbjöde museets ständigt växande porträttsamling (graverade porträtt såväl som reproduktioner af målade och skulpterade) och Gripsholms under museets intendent ställda porträttgalleri — veterligen det nummerstarkaste i världen — ett mycket rikhaltigt material, hvars bearbetande och tillhållande numera upptog en god del af tjänstemännens tid. Af hvilken vikt denna sida af museets verksamhet vore, framginge bland annat däraf, att museets porträttsamlingar lämnade illustrationsmaterialet till de flesta i vårt land utkommande historiska arbeten af skilda slag.

Sasom bevis på, huru långsamt insikten om betydelsen af konstforskningen vid ett museum sådant som nationalmuseet arbetat sig fram, anförde sökandena, att vid nationalmuseibyggnadens inredande icke anordnats fullt användbara rum för alla tjänstemännen. Somliga måste nämligen arbeta i rum, där den besökande allmänheten cirkulerade, något som delvis ägde rum ännu i dag.

Ett annat ännu mer belysande drag syntes sökandena vara, att i 1880 års i detta hänseende ännu gällande stat anslaget till nationalmuseets bibliotek satts till blott 300 kronor, en summa som i våra dagar ingalunda räckte ens till hållandet af de för museiverksamhetens rätta bedrivande allra oungämligaste tidskrifterna; till konstvetenskapliga arbeten af annat slag försloge den icke alls. I detta hänseende kunde det tilläggas, att just bristen på modern vetenskaplig facklitteratur hittills omöjliggjort utgifvande af en kritisk katalog öfver skulptursamlingen.

Det nyssnämnda förhållandet vore så mycket mer att beklaga, som nationalmuseets tjänstemäns vetenskapliga verksamhet omfattade så vidt skilda, hvar för sig betydelsefulla specialiteter som konstarkeologi och skulpturens historia, äldre och nyare målningshistoria, ikonografi, handteknings- och gravyrkännedom, konstslöjdstudier af alla arter o. s. v., hvilka alla specialiteter i utlandet oupphörligt behandlades af en ständigt allt rikare litteratur af fackmässigt hållna arbeten, af hvilka blott ett försvinnande fåtal lyckades leta sig fram till nationalmuseet.

Det kunde visserligen invändas — anförde sökandena — att nationalmuseets konstafdelnings verksamhet i fråga om rent svenska föremål vore mindre omfattande än vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens och att den kräfde ett mindre antal

* Akademiens amanuenser åtnjoto dock ej ålderstillägg.

tjänstemän än andra s. k. litterära verk. Med fog kunde det dock enligt sökandenas förmenande sägas, att tjänstebefattningarna vid nationalmuseets konstafdelning ställde fullt ut lika stora fordringar på sina innehafvares utbildning och kompetens som motsvarande platser inom liknande institutioner.

Enligt § 24 i gällande stadgar kräfdes för att till amanuens vid nationalmuseet anmälas eller till extra ordinarie amanuens antagas att antingen genom aflagd akademisk examen, utgifna litterära arbeten eller på annat sätt hafva ådagalagt grundliga insikter i estetiska och konsthistoriska ämnen. En tjänsteman vid nationalmuseets konstafdelning behöfde emellertid vara förtrogen icke blott med konstens historia utan äfven med närstående historiska discipliner. Han måste vidare resa mycket och ofta för att i gallerierna direkt följa den nyare konsthistorikens resultat, för att hålla sig à jour med det moderna museiväsendets utveckling och för att, genom så att säga oupphörlig »träning», lära sig att se och att skärpa sin blick för det konstnärligt äkta (till skillnad från det oäkta), hvilket vore det allra första villkoret för ett framgångsrikt museiarbete.

För att kunna rätt tillgodogöra sig sina resor behöfde han omfattande språkkunskaper, hvilka äfven kräfdes för att på nöjaktigt sätt kunna besvara förfrågningar af museet besökande främlingar af olika nationaliteter och för att kunna sköta den vidlyftiga korrespondensen med utlandets konsthistorikare — en brefväxling som vore i stadig tillväxt, något som brefsamlingen nog samt utvisade.

Enligt § 6 i stadgarna ålåg det visserligen amanuens att underintendentens öfverinseende vårda och bearbeta blott en af samlingarnas hufvudafdelningar, men enligt samma § skulle han, när behovet så påkallade, också vara beredd att deltaga i arbeten inom annan afdelning än den, vid hvilken han vore anställd. Han finge sålunda icke vara främmande för *något* af de olika specialfack, museet inrymde.

Hvad sökandena anfört utgjorde enligt deras förmenande tungt vägande skäl för, att de tilltänkta intendenterna vid nationalmuseets konstafdelning borde i löneförmåner jämföras med vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens antikvarier och öfriga tjänstemän i andra lönegraden.

Därtill komme ock — fortsatte sökandena — det kanske allra viktigaste skälet, att nämligen nationalmuseets konstafdelning, genom att erbjuda sina tjänstemän lägre löneförmåner än närstående institutioner, för sig minskade möjligheten att draga till sig de bästa och för museiarbetena lämpligaste krafterna, då löneförmånernas storlek på grund af de höga lefnadskostnaderna, som hade en beständ tendens att år för år ytterligare stiga, alltid skulle komma att spela en betydelsefull roll, när det för en ung man gällde att bestämma sin lefnadsbana.

Sökandena hemställde fördenskull, att såsom begynnelseaflöning för de tre tilltänkta intendenterna måtte i staten upptagas 5,800 kronor med två ålderstillägg, hvardera å 500 kronor efter respektive 5 och 10 år, eller samma aflöning som tillkomme antikvarierna vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien.

Uti sitt häröfver den 1 juli 1911 afgifna utlåtande anförde nämnden:

Visserligen ansåg sig nämnden i sin skrifvelse den 15 oktober 1909 vid jämförelse med vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens nya stat böra stanna vid att för de tilltänkta tre intendenterna vid nationalmuseet föreslå en begynnelseaflöning af 5,000 kronor, i tanke att en sådan mellangradsaflöning skulle hafva större utsikt att vinna framgång än det högre beloppet, 5,800 kronor.

Sedan dess hade emellertid till nämndens kännedom kommit, att inom Riksdagen den principen allt mer gjort sig gällande, att sådana mellangradsaföningar icke gärna borde fastställas.

Enär det dock enligt nämndens åsikt skulle vara synnerligen beklagligt, om ett förkastande af nämndens förslag om en mellangradsaföning af 5,000 kronor skulle hafva till följd, att de tre intendenternas begynselföning sattes så lågt som till 4,000 kronor, fann nämnden sig böra, i hufvudsak instämmande uti hvad ofvanbemälda sökande i sin uuderdåniga skrift anført, på det varmaste tillstyrka nådigt bifall till deras hemställan, att i nämndens den 15 oktober 1909 afgifna förslag om ny stat för nationalmuseet begynselföningen för de tre intendenterna måtte ändras till 5,800 kronor med två ålderstillägg, hvartera å 500 kronor efter respektive 5 och 10 år.

Löneregleringskommittén har beträffande amanuenserna yttrat:

Såsom redan blifvit antydt, skulle enligt kommitténs mening utöfver de nuvarande två befattningarna såsom afdelningsföreståndare (amanuenser) behöfva inrättas ytterligare en sidan tjänst.

I aföningshänseende vore amanuenserna vid nationalmuseets konstafdelning att hänföra till tjänstemän af 1:a lönegradeu vid centrala ämbetsverk enligt äldre afönings-typ. Aföningen vore nämligen bestämd till 3,000 kronor, hvartill kunde komma två ålderstillägg å 500 kronor efter respektive 5 och 10 år.

Med hänsyn till de åligganden, som tillkomme ifrågavarande amanuenser i egen-skap af afdelningsföreståndare, samt de kvalifikationer i vetenskapligt hänseende och de kraf i öfrigt, som numera torde böra ställas på dessa tjänstemän, torde det icke kunna anses möjligt att bibehålla dem i 1:a lönegraden äfven med den förhöjning i aföning, som vid reglering skulle tillkomma befattningshafvare i nämnda lönegrad.

Det torde i sådant hänseende böra erinras, hurusom afdelnings- eller sektions-föreståndarna i riksarkivet och kungl. biblioteket samt antikvarierna vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien (statens historiska museum) enligt de år 1909 fast-ställda nya staterna för nämnda institutioner åtnjöte den aföning, som vore bestämd för tjänstemän i 2:a normalgraden vid centrala ämbetsverk.

Efter en redogörelse för de hufvudsakliga skäl, som af amanuenser och e. o. tjänstemän vid museet åberopats i deras ofvannämnda framställ-ning, fortsätter kommittén:

Då numera allmänt torde erkännas den stora betydelse icke blott i vetenskapligt och konstnärligt hänseende utan äfven ur uppfostrans synpunkt, som borde tilläggas institutioner af den art, som nationalmuseets konstafdelning företrädde, och då därjämte det intresse, som från allmänhetens sida visades samlingar af nu ifrågavarande slag, befunnits alltjämt vara i stigande, syntes det kommittén vara af vikt, att national-museets konstafdelning kunde försäkra sig om verkligt dugande krafter såsom afdel-ningsföreståndare.

Kommittén hade fördenskull ansett sig böra — i öfverensstämmelse med hvad nationalmusei nämnd och i sitt förberörda utlåtande den 1 juli 1911 tillstyrkt — föreslå, att aföningsförmånerna för nämnda tjänstemän bestämes till enahanda belopp, som blifvit tillerkända antikvarierna vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien samt första bibliotekarierna i kungl. biblioteket och första arkivarierna i riksarkivet.

I detta sammanhang torde äfven böra upptagas spörsmålet om benämningen å ifrågavarande befattningshafvare vid nationalmuseets konstafdelning. Lika med nationalmusei nämnd hade kommittén ansett den nuvarande titeln »amanuens» lämpligen böra utbytas mot »intendent». Denna sistnämnda titel hade redan antagits för afdelningsföreståndare vid nordiska museet och Göteborgs museum.

Därest kommitténs förslag i nyssberörda hänseende vunne bifall, borde gifvetvis chefen för nationalmuseet erhålla annan titel, förslagsvis den som tillkomme chefen för öfverintendentsämbetet eller öfverintendent.

Kommittén hemställde, att, med förändring af nuvarande två amanuens-befattningar till intendentstjänster, i staten för nationalmuseet måtte uppföras tre sådana tjänster, enhvar med en aflöning af 5,800 kronor, däraf 3,600 kronor lön, 1,800 kronor tjänstgöringspenningar och 400 kronor ortstillägg, hvartill kunde komma två ålderstillägg till lönen, det ena med 500 kronor efter 5 år och det andra likaledes med 500 kronor efter ytterligare 5 år.

Konservator.

Hvad angår *konservatorn* finnas dennes åligganden beträffande nationalmuseet angifna i §§ 5 och 8 af stadgarna (sid. 10).

Konservatorns åligganden med afseende å konstverks vård m. m. omfatta jämväl, enligt hvad museets nämnd meddelat, de staten tillhöriga, under intendents öfverinseende ställda konstsamlingarna å de kungl. lustslotten m. m.

Enligt gällande ordinarie stat åtnjuter konservatorn ett årligt arfvode af 1,200 kronor.

För andra restaureringsarbeten än de i stadgarna angifna *mindre* konserveringsarbetena åtnjuter konservatorn särskild ersättning. Af museimedel har han sålunda, enligt hvad kommittén inhämtat, uppburit år 1909 425 kronor, år 1910 645 kronor och år 1911 455 kronor. Därjämte har konservatorn erhållit rätt att utan ersättning få begagna ateljé i nationalmuseibyggnaden, där han i mån af tid och mot särskild ersättning har utfört arbeten äfven för andra institutioner samt åt privata personer.

Uti sin framställning den 15 oktober 1909 har nationalmusei nämnd hemställt, att arfvodet till konservatorn måtte på grund af de ökade lefnadskostnaderna höjas till 1,500 kronor.

Vid den provisoriska lönerereglering, som på grund af beslut vid 1910 och 1911 årens Riksdagar vidtagits beträffande vissa befattningshafvare vid nationalmuseet, har ock konservatorn tillerkänts ett aflöningstillägg af 300 kronor, så att han i fast ersättning för närvarande åtnjuter 1,500 kronor.

Kommittén har förklarat sig för sin del icke hafva något att erinra mot, att äfven vid en definitiv lönerereglering arfvodet till konservatorn be-

stämme till 1,500 kronor, samt hemställt, att i staten för nationalmuseet måtte uppföras arfvode till en konservator med nämnda belopp.

Den vid nationalmuseet tjänstgörande *vaktmästarpersonalen* utgöres dels af dagligen tjänstgörande vaktmästare, dels af vaktmästare med tjänstgöring tre dagar i veckan, dels ock af tillfälligt inkallade bevakningsbiträden. Vaktmästare.

Dagligen tjänstgöra, enligt hvad kommittén meddelat, 1 förste vaktmästare, tillika portvakt, 1 vaktmästare, tillika gårdsdräng, samt 5 vaktmästare för konstsamlingarnas bevakning vid de offentliga förevisningarna — hvilka samtliga äro i staten för nationalmuseet uppförda såsom ordinarie befattningshafvare. Därjämte finnas alltsedan år 1885 för de konstindustriella samlingarnas bevakning 2 biträden med daglig tjänstgöring, till hvilka aflöning utgår af anslaget å extra stat till vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar.

Nationalmusei nämnd har uti sin skrifvelse den 15 oktober 1909 hemställt, att nyssnämnda två bevakningsbiträden å konstslöjdsafdelningen måtte uppföras å ordinarie stat, enär numera något skäl ej förefunnes för deras kvarhållande på extra stat.

I fråga om vaktmästarnas och förste vaktmästarens aflöningsförmåner har nämnden anført:

I en den 24 september 1909 daterad skrift från ordinarie vaktmästare hade hemställts, att intendenten måtte för nämnden framhålla det för dem ytterst angelägna i att framställning gjordes hos Kungl. Maj:t om skälig löneförbättring. Vaktmästarna hade trott sig kunna hoppas, att aflöningen skulle blifva satt till 1,500 kronor eller samma belopp, som af 1909 års Riksdag beviljats förste vaktmästaren vid kungl. biblioteket och de två vaktmästarna vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien (statens historiska museum).

Till stöd därför hade framhållits, att tjänstgöringen under de senaste åren blifvit så förlängd, att vaktmästarna måste beräkna tjänstgöringstiden, med måltid inberäknad, från kl. 10 f. m. till kl. 5 e. m. Fördenskull vore det för dem numera så godt som omöjligt att, såsom förr, förskaffa sig någon biförtjänst. Äfven den ständiga söndagstjänstgöringen lade hinder i vägen därför.

Nämnden ansåge denna framställning vara med rättvisa och billighet öfverensstämmande. Under de senaste åren hade förevisningstiderna under den ljusare årstiden ytterligare utsträckts. Såväl med hänsyn därtill som i betraktande af önskvärdheten af att museet hölles öppet under ett ytterligare ökad antal timmar, fann nämnden ifrågavarande vaktmästares hemställan om aflöningens höjande från 800 kronor till 1,500 kronor, eller till samma belopp som fastställts för deras vederlikar vid statens historiska museum, väl grundad.

Beträffande förste vaktmästaren, som vore bevakningspersonaleus förman och tillika portvakt, påpekade nämnden, att hans portvaktstjänst toges i anspråk ej blott af nationalmuseets konstafdelning utan äfven af vitterhets-, historie- och antikvitetsaka-

demien (statens historiska museum). Enär han under öppethållandet af nationalmuseets samlingar hade sin plats strax innanför ingången i stora porten (å fasaden), kunde han icke samtidigt förrätta sin portvaktstjänst vid den mindre, i synnerhet af tjänstemän och besökande i nyssnämnda akademi och statens historiska museum mycket trafikerade, åt Skeppsholmen belägna trappuppgången utan måste för denna sistnämnda befattnings uppehållande af egna medel anskaffa annan person. Detta vore särskildt af betydelse under den ljusare årstiden, då öppethållandet af samlingarna vore utsträckt. Det syntes därför nämnden skäligt, att aflöningen för förste vaktmästaren-portvakten — som vore bevakningspersonalens förmän samt handhade och ansvarade för uppbörden af förevisningsmedel och måste äga kännedom om främmande språk — höjdes till ett proportionellt högre belopp än det för ofvannämnda ordinarie vaktmästare begärda, eller till 1,750 kronor jämte fri bostad och vedbrand utan afdrag å lönen.

Den vaktmästare, som tillika vore gårdskarll och hvilken åtnjöte förmånen af bostad och vedbrand utan afdrag å lönen, syntes nämnden vid nu ifrågasatta lönereglering böra likställas med de föreslagna sju andra ordinarie vaktmästarna, d. v. s. tillerkännas en aflöning af 1,500 kronor jämte fri bostad och vedbrand utan afdrag å lönen.

I sin förut omnämnda skrivelse den 6 oktober 1911 har nationalmuseets intendent gjort framställning om förstärkning af nationalmuseets såväl yttre som inre bevakning. I förra hänseendet har intendenten anhallit, att två militärposter måtte utsättas vid nationalmuseibygnaden. Jag återkommer senare till denna intendents framställning. Beträffande den inre bevakningen har intendenten anført:

Redan vidtagna säkerhetsåtgärder till skyddande af i nationalmuseet förvarade dyrbara konstsamlingar torde visserligen hittills hafva kunnat på goda grunder anses tillräckligt betryggande; numera hade dock timade händelser i den utländska museivärlden ådagalagt, att så icke vore förhållandet, utan att ytterligare åtgärder måste vidtagas.

Senare tiders museihistoria visade, att i allmänhet tafvelsamlingarna vore mest utsatta för skadegörelse. I konstslöjdsamlingar vore föremålen till allra största delen utställda i glasmontrier, likaså mindre föremål i skulptursamlingar, så att dylika samlingar därigenom vore jämförelsevis skyddade. Taflor däremot hade i flera utländska museer i synnerhet på de sista åren mer än en gång varit utsatta för åverkan eller rent af bortstulits.

Nationalmuseet kunde skatta sig lyckligt att hittills hafva undgått sådana olyckor. »Men» — yttrar intendenten — »tiden är ond och fordrar att allt strängare försiktighetsmått vidtagas.»

Tafvelsamlingen i museet vore inrymd i tillsammans 5 större salar, 4 mindre rum och 20 små kabinett. Bevakningen af samtliga dessa lokaler utgjordes af två ordinarie vaktmästare med vakttjänstgöring sex dagar i veckan* och två extra vaktmästare med tre dagars tjänstgöring i veckan. Under nuvarande förhållanden vore denna bevakning för fåtalig. Visserligen hade i fall af behof inkallats tillfällig extra vaktbetjäning, hvars aflöning bestridts af förevisningsmedel, när anslaget för samlingarnas vård och underhåll varit för ändamålet otillräckligt. Men allteftersom samlingarna ökats, hade förevisningsmedlen måst alltmera tagas i anspråk för själfva vår-

* Den sjunde dagen i veckan (måndagen) sysselsätts dessa vaktmästare, enligt hvad kommittén upplyst, med rengöring af förevisningslokalerna.

den och underhållet af de olika föremålen i samlingarna, och så syntes äfven blifva fallet för framtiden.

Intendenten hemställde fördenskull, såsom tillägg till museinämndens förslag den 15 oktober 1909, att i staten måtte upptagas ytterligare tre ordinarie vaktmästare för samlingarnas bevakning, med aflöningsförmåner i enlighet med nämndens berörda förslag.

Då ny stat icke skulle kunna tillämpas förr än år 1913, men för tafvelsamlingens tryggande mot åverkan det vore i hög grad önskvärdt, att redan under år 1912 bevakningen i densamma ökades, anhöll intendenten, att på extra stat redan för år 1912, eller på sätt Kungl. Maj:t eljest kunde finna lämpligt, måtte anvisas till aflöning åt ytterligare tre vaktmästare med daglig tjänstgöring å nationalmuseet ett belopp, motsvarande hvad som under år 1911 utginge för sådan vaktbetjäning eller 3,600 kronor.

Nationalmusei nämnd har i skrifvelse den 6 oktober 1911 tillstyrkt bifall till hvad intendenten sålunda föreslagit.

Löneregleringskommittén anför beträffande vaktmästarna:

Hvad anginge frågan om ordinarie anställning åt de två för konstslöjdsamlingen anställda bevakningsbiträdena med daglig tjänstgöring, torde böra erinras, att redan uti den framställning, som museets nämnd år 1899 gjorde i syfte att bereda ordinarie anställning åt vissa vaktmästare vid museet, föreslagits, att jämväl ifrågavarande två vaktmästare vid konstslöjdsafdelningen skulle i staten uppföras såsom ordinarie.

Uti afgifvet utlåtande hade emellertid statskontoret — som eljest i hufvudsak anslöt sig till nämndens förslag — beträffande nyssnämnda två vaktmästare uttalat att, så länge vården och underhållet af de konstindustriella samlingarna bestredes af å extra stat anvisade medel, det icke vore lämpligt att uppföra dessa vaktmästare å ordinarie stat; deras aflöning borde fördenskull fortfarande utgå i form af arvoden, hvilka dock syntes statskontoret böra ökas till 800 kronor för dem hvardera, d. v. s. motsvarande dåvarande begynnelseaflöning för vaktmästare i allmänhet vid centrala ämbetsverk.

Då utgifterna för vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar hädanefter torde, likasom fallet vore med utgifter i enahanda hänseenden för statens öfriga samlingar i nationalmuseet, böra utgå från ordinarie anslag, ansåge kommittén nationalmusei nämnd hafva fullt fog för sin i skrifvelsen den 15 oktober 1909 innefattade hemställan, att åt de två för konstslöjdsafdelningens bevakning anställda vaktmästarna med full tjänstgöringsskyldighet — hvilkas arvoden numera utgjorde 1,200 kronor för år räknadt — borde beredas anställning å ordinarie stat.

Beträffande det senast inkomna förslaget att i staten för nationalmuseet uppföra ytterligare tre ordinarie vaktmästare för samlingarnas bevakning hade kommittén, med hänsyn till hvad intendenten i sådant hänseende anfört samt med särskildt afseende fästadt vid de synnerligen dyrbara konstföremål, som förefunnes i samlingarna, ansett sig böra tillstyrka den sålunda ifrågasatta förstärkningen af bevakningspersonalen med full tjänstgöringsskyldighet. Tillfälle till skadegörelse eller tillgrepp torde nämligen ej vara minst de dagar, då på grund af de besökandes fåtalighet behof af extra bevakning icke skulle kunna anses föreligga.

Uti sitt förslag till stat för nationalmuseet hade kommittén alltså upptagit, förutom 1 förste vaktmästare, tillika portvakt, och 1 vaktmästare, tillika gårdskar, ytterligare ett antal af 10 ordinarie vaktmästare.

I fråga om aflöningsförmånerna för vaktmästarpersonalen tillåte sig kommittén erinra, att enligt gällande stat *förste vaktmästaren, tillika portvakt*, åtnjöte, förutom fri bostad och ved, en aflöning af 950 kronor, hvarjämte till honom numera utginge provisoriskt aflöningsstillägg med 300 kronor dock med afdrag af 30 kronor, utgörande pensionsavgift motsvarande, afrundadt belopp. Hans sammanlagda aflöningsförmåner uppginge alltså till 1,220 kronor jämte fri bostad och bränsle.

Beträffande de kontanta aflöningsförmånerna till ifrågavarande förste vaktmästare i denna hans egenskap ansåge sig kommittén icke kunna tillstyrka, att de sattes högre än som vid 1910 och 1911 årens Riksdagar bestämts för förste vaktmästare vid fängvårdsstyrelsen, statskontoret m. fl. centrala ämbetsverk.

Hvad anginge den för förste vaktmästare vid nationalmuseet föreslagna förmånen af fri bostad jämte bränsle utöfver den kontanta aflöningen, torde böra bemärkas, att uti aflöningsstaterna för de enligt den s. k. statskontorstypen nyreglerade centrala ämbetsverken plägade intagas den bestämmelsen, att därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjöte fri bostad samt bränsle, skulle, så länge denna förmån kvarstode, ortstillägg ej utgå till honom äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

Från kommitténs sida vore dock ej något att erinra däremot, att den nu ifrågavarande förste vaktmästaren finge för sitt bestyr med och ansvar för portvaktsgöromål åtnjuta förmån af fri bostad jämte bränsle inom museibyggnaden utan afdrag å de kontanta aflöningsförmåner, som kunde varda honom tillerkända för själfva vaktmästarbefattningen. I detta afseende erinrade kommittén om förhållandet beträffande vissa vaktmästare vid kungl. biblioteket.

Såsom det statsverkspropositionen vid 1909 års Riksdag (åttonde hufvudtiteln) bilagda utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden för den 12 januari 1909 (sid. 75) gäfvade vid handen, hade i ett med underdånig skrifvelse den 11 oktober 1908 af dåvarande överbibliotekarien E. W. Dahlgren m. fl. framlagdt förslag till lönestat för kungl. biblioteket upptagits för 1 förste och 4 andra vaktmästare enahanda kontanta aflöningsförmåner som för motsvarande befattningshafvare i statskontoret enligt den vid 1907 års Riksdag antagna staten. Men dessutom hade i förslaget till stat för kungl. biblioteket under titeln »öfriga förmåner» upptagits följande: »Två vaktmästare åtnjuta såsom ersättning för byggnadens bevakning och öfriga portvaktssysslor fri bostad, ved och lyse.» I sitt yttrande till statsrådsprotokollet (sid. 78—79) hade dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet uttalat, att »för vaktmästarna vid kungl. biblioteket torde med afseende å bostadsförmån böra lämnas enahanda föreskrift, som gäller för statskontoret». Departementschefen hade emellertid tillagt: »Därest vaktmästare för uppdrag vid sidan af sin tjänst åtnjuta fri bostad, bör detta naturligtvis ej föranleda afdrag å hans kontanta löneförmåner.»

Mot departementschefeus uppfattning i sistberörda hänseende hade icke förekommit någon som helst erinran i den skrifvelse den 22 maj 1909, nr 8, hvari, bland annat, funnes intaget Riksdagens yttrande i afseende å godkänd stat för kungl. biblioteket.

Det syntes emellertid kommittén lämpligt, att i nu förevarande fall det uttryckligen angäfvades i staten, att den förste vaktmästare vid nationalmuseum, som tillika vore portvakt, skulle utöfver den kontanta aflöningen tillgodonjuta fri bostad och bränsle.

Förste vaktmästaren-portvakten vore, enligt hvad upplyst blifvit, nödsakad att under de tider af dagen, då han vore upptagen af sina vaktmästarsysslor innanför in-

gången i museibyggnadens stora port, hålla ett biträde för passning af den omförmälda mindre ingången, hvilken måste öppnas för såväl ingående som utgående personer. Det torde fördensskull icke kunna anses obilligt, att för ifrågavarande biträde utginge till bemälda förste vaktmästare särskild ersättning, hvilken syntes kommittén skäligen kunna bestämmas till 200 kronor om året.

Den *vaktmästare, som tillika vore gårdskarll, åtnjöte* — jämte fri bostad och vedbrand, så länge han hade skyldighet att vara boende i nationalmuseibyggnaden — å ordinarie stat en aflöning af 800 kronor, hvartill efter fem år kunde komma ett ålders-tillägg å 100 kronor. Därförutom utginge till denne vaktmästare numera provisoriskt aflöningstillägg med 300 kronor, dock med afdrag af 25 kronor, utgörande pensionsafgift motsvarande, afrundadt belopp. Såsom begynnelseaflöning åtnjötess alltså tillhoppa 1,075 kronor och såsom slutaflöning tillhoppa 1,175 kronor jämte tills vidare fri bostad och vedbrand.

Öfriga ordinarie vaktmästare vore enligt stat berättigade till en aflöning af 800 kronor, hvartill efter fem år kunde komma ett ålders-tillägg å 100 kronor. I provisoriskt aflöningstillägg utginge 400 kronor, dock med afdrag af pensionsafgift motsvarande, afrundadt belopp af 25 kronor. Begynnelseaflöningen utgjorde alltså tillhoppa 1,175 kronor och slutaflöningen tillhoppa 1,275 kronor. Till iakttagande vid utbetalningen af provisoriska aflöningstillägg vore emellertid föreskrifvet, att om annan vaktmästare än förste vaktmästare och vaktmästaren, som tillika vore gårdsdräng, åtnjöte fri bostad med bränsle, skulle, så länge denna förmån kvarstode, från ortstillägg eller lön afdragas så stort belopp, att det, tillsammans med hvad som enligt den ordinarie aflöningsstaten för berörda förmän afdroges från aflöningen, uppginge till 250 kronor.

De två bevakningsbiträdena å konstslöjdsafdelningen, som af kommittén föresloges till erhållande af ordinarie anställning, torde numera åtnjuta hvardera en aflöning af 1.200 kronor.

Enligt den för vaktbetjäningen vid nationalmuseet gällande särskilda instruktionen ålåg det vaktmästare att punktligt infinna sig till tjänstgöring i museet de dagar, det samma hölles öppet för allmänheten, samt att hafva de lokaler, han hade att öfvervaka, fullt städade, dammade och i ordning, när museet öppnades för allmänheten. Hvarje måndag skulle vaktmästare verkställa en mera genomgående sopning och rengöring i de lokaler, han hade att öfvervaka. Med undantag af måndagar, då förevisning icke ägde rum, öppnades museet för allmänheten hvardagar klockan 10 f. m. samt söndagar och vissa helgdagar klockan 1 e. m. Enligt hvad kommittén inhämtat, plägade vaktmästarna för städningen infinna sig i museet 15—20 minuter före öppnandet för allmänheten. Den på måndagarna skeende rengöringen erfordrade en tid af 4—5 timmar.

Kommittén hade icke trott sig kunna tillstyrka, att för flertalet af de 10 vaktmästare, som jämte förste vaktmästaren-portvakten och vaktmästaren-gårdskarllen skulle enligt kommitténs förslag upptagas å nationalmuseets stat, aflöningen borde bestämmas högre än den, som tillkomme »andre» vaktmästare vid centrala ämbetsverk enligt bestämmelser vid 1910 och 1911 årens Riksdagar.

Det skulle måhända kunna invändas, att vaktmästarna vid nationalmuseet till följd af söndagstjänstgöringen borde intaga en förmånligare ställning än vaktmästare i allmänhet; men å andra sidan torde böra erinras, att de för samlingarnas bevakning afsedda vaktmästarna vid nationalmuseet hade såväl under en hvardag i veckan (måndagen) året om som ock alla förevisningsdagar under den mörkaste årstiden kortare tjänstgöringstid, än som annars plägade föreskrifvas för vaktmästare.

Kommittén hade dock ansett nämndens framställning om högre aflöningsförmåner för nu ifrågakvarande vaktmästare böra i så måtto vinna bifall, att utöfver förste vaktmästaren-portvakten ytterligare två vaktmästare erhöles den kontanta aflöning, som enligt nyaste bestämmelser tillkomme förste vaktmästare vid centrala ämbetsverk. Det hade nämligen syntes kommittén lämpligt, att i hvardera af de två våningar i museibyggnaden, där de till nationalmuseets konstafdelning hörande dyrbara samlingarna vore förvarade, funnes en förste vaktmästare, hvilken i första hand skulle ansvara för bevakningen inom våningen.

För öfriga 8 ifrågakvarande vaktmästare borde däremot enligt kommitténs mening aflöningsförmånerna sättas lika med de för »andre» vaktmästare i centrala ämbetsverk numera bestämda.

Till den vaktmästare, som tillika vore gårdskar, syntes ock böra utgå samma kontanta aflöningsförmåner som till »andre» vaktmästare. Utöfver nämnda förmåner torde han såsom hittills för sina bestyr såsom gårdskar böra, så länge han hade skyldighet att vara boende inom nationalmuseibyggnaden, få åtnjuta fri bostad och bränsle utan afdrag på den kontanta aflöningen. Kommittén hänvisade därvidlag till hvad som förut i motsvarande hänseende anförts beträffande förste vaktmästaren-portvakten.

I fråga om det af intendenten vid nationalmuseet begärda anslaget för ytterligare tre vaktmästares anställande redan under år 1912 har kommittén uttalat, att i händelse af bifall till nämnda begäran, det borde komma under ompröfning, huruvida ej från de ifrågasatta aflöningsbeloppen borde, i anslutning till flera liknande fall, afdragas, hvad som motsvarade vederbörande ordinarie befattningshafvare åliggande pensionsavgifter med afrundning till lämpligt belopp.

Under återopande af hvad sålunda anförts, har kommittén hemställt: att den förste vaktmästare vid nationalmuseet, som tillika vore portvakt, måtte åtnjuta dels kontant aflöning med 1,500 kronor, däraf 900 kronor lön, 450 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg, hvartill kunde komma ett ålderstillägg efter 5 år med 100 kronor, dels ock för bestridande af portvaktsgöromål fri bostad jämte bränsle;

att i staten måtte uppföras ett belopp af 200 kronor såsom ersättning till nyssnämnde förste vaktmästare för hållande af biträde för portvaktsgöromålens utförande de tider på dagen, då bemälda befattningshafvare vore af vaktmästargöromål förhindrad att själf bestrida portvaktsgöromål;

att i staten för nationalmuseet måtte uppföras ytterligare två första vaktmästarbefattningar, enhvar med en aflöning af 1,500 kronor, däraf 900 kronor lön, 450 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg, hvartill kunde komma ett ålderstillägg efter 5 år med 100 kronor;

att den vaktmästare vid nationalmuseet, som tillika vore gårdskar, måtte åtnjuta — förutom fri bostad jämte bränsle, så länge han hade skyldighet att vara boende inom nationalmuseibyggnaden — en kontant aflöning af 1,200 kronor, däraf 700 kronor lön, 350 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg, hvartill kunde komma två ålders-

tillägg, det ena med 100 kronor efter 5 år och det andra, likaledes med 100 kronor, efter ytterligare 5 år;

att i staten för nationalmuseet måtte uppföras ytterligare 8 vaktmästarbefattningar, enhvar med enahanda kontanta aflöning, som föreslagits för den vaktmästare, som tillika vore gårdskar, samt

att den bestämmelsen måtte intagas i staten för nationalmuseet, att, om annan vaktmästare än den förste vaktmästare, som tillika vore portvakt, samt den vaktmästare, som tillika vore gårdskar, i sin egenskap af vaktmästare åtnjöte fri bostad och bränsle, skulle, så länge denna förmån kvarstode, ortstillägg ej utgå till honom äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

I staten för nationalmuseet äro upptagna 1 *öfvereldare* och 2 *eldare*.

Öfvereldare
och eldare.

Öfvereldaren åtnjuter å ordinarie stat, jämte fri bostad och ved, arfvode å 750 kronor. I provisoriskt aflöningstillägg tillkommer honom ytterligare 250 kronor.

Enligt hvad kommittén upplyst, har öfvereldaren tjänstgjort 3 dagar i veckan såsom bevakningsbiträde vid de offentliga förevisningarna, och har han därför under år 1911 uppburit 375 kronor. Hans sammanlagda ersättning har alltså uppgått till 1,375 kronor jämte fri bostad och bränsle.

Eldarnas aflöning utgör enligt ordinarie stat arfvode å 500 kronor, hvartill såsom provisoriskt aflöningstillägg kommer 250 kronor.

I museinämndens framställning den 15 oktober 1909 har föreslagits, att arfvodet till öfvereldaren måtte höjas till 1,500 kronor jämte fri bostad och vedbrand utan afdrag å arfvodet. För de två eldarna har nämnden ansett arfvodet böra utgå med 750 kronor till hvardera.

De af nämnden sålunda föreslagna aflöningsförmånerna för öfvereldaren och eldarna hafva synts lönerегleringskommittén skäliga; dock har kommittén förutsatt, att därest öfvereldaren erhåller de för honom föreslagna aflöningsförmånerna, han skall vara skyldig att, därest han därtill befinnes lämplig, utan särskild ersättning tjänstgöra såsom bevakningsbiträde vid de offentliga förevisningarna inom nationalmuseet vissa dagar i veckan å tider, då hans öfvereldarbefattning därför icke utgör hinder.

Kommittén har sålunda hemställt:

att öfvereldaren vid nationalmuseet måtte åtnjuta — förutom fri bostad jämte bränsle — arfvode af 1,500 kronor; samt

att till hvardera af två eldare måtte utgå arfvode af 750 kronor.

Arbetstid.

Vid godkännande af föreslagna aflöningsstater för statskontoret och arméförvaltningen m. fl. ämbetsverk har Riksdagen under de senare åren uppställt såsom förutsättning för godkännandet, att Kungl. Maj:t före den tidpunkt, då staterna skulle träda i kraft, meddelat föreskrift därom, att samtliga ordinarie tjänstemän och betjante skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara tillstädes å tjänsterummet minst 6 timmar hvarje söckendag.

Vidkommande uttrycket »i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas» säges i Riksdagens skrifvelse den 14 maj 1907 (nr 131) angående ny aflöningsstat för statskontoret, hurusom det afsetts, att under det senare fallet skulle inrymmas t. ex. de tillfällen, då en tjänsteman för utförande af ett eller annat arbete i tjänsten å annan plats än tjänstelokalen, såsom i annat ämbetsverk, arkiv eller dylikt, under en eller flera timmar måste vara frånvarande från tjänstelokalen. Med uttrycket »i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas» hade Riksdagen afsett, bland andra, de fall, då en mera allmän föreskrift om inskränkning i arbetstiden, afseende t. ex. en längre tidsperiod och hela ämbetsverket, funnes böra medgifvas.

Beträffande frågan, af hvilken myndighet och i hvilken ordning pröfningen af omhandlade undantagsfall skulle verkställas, hade Riksdagen funnit lämpligast, att föreskrifter i detta afseende meddelades af Kungl. Maj:t i ämbetsverkets instruktion. Bestämmelser i ämnet hafva sedermera intagits i instruktioner för vederbörande ämbetsverk.

Hvad beträffar arbetstiden på tjänsterummet för tjänstemännen vid nationalmuseet har museets nämnd uti sin framställning den 15 oktober 1909 åberopat en skrifvelse från intendenten vid museet den 31 augusti 1908, däruti denne yttrat:

Frågan gällde, huruvida bestämmelser angående vederbörande tjänstinnehafvares dagliga tjänstgöringstid å tjänsterummet af ungefärligen enahanda innehåll som de, hvilka i de för statskontoret och arméförvaltningen utfärdade instruktioner fastställts att gälla för dessa ämbetsverk, lämpligen kunde erhålla tillämpning jämväl i fråga om nationalmuseet, eller huruvida och i hvad mån hinder därför kunde förefinnas på grund af tjänstgöringens art vid den ena eller andra befattningen eller tjänstelokalernas beskaffenhet.

För att tillfredsställande kunna besvara denna fråga fordrades först att hafva klart för sig, hvad i detta fall menades med tjänsterum. Redan af anförda allmänna bestämmelser för museitjänstemännens tjänstgöring framginge, att med tjänsterum ej kunde menas blott en viss lokal inom nationalmuseets murar utan att ordet hade en vida större räckvidd. Detta blefve ännu tydligare genom de för de olika tjänstemännen i stadgarna gifna instruktionerna. Såsom däraf och af stadgarnas föreskrifter i öfrigt framginge, vore museiarbetet af mycket mångskiftande natur. En del af det-

samma kunde och måste utföras inom nationalmuseets murar, då hela museet blefve »tjänsterum», en del fordrade med nödvändighet tjänstemans närvaro utom museet.

I sådant hänseende erinrade intendenten, att museitjänstemannen måste granska hembjudna, utom museet befintliga konstverk, hvilket, särskildt när det gällde målningar, borde ske under den ljusaste delen af dagen. Äfven måste han bevaka museets intressen vid de offentliga konst- och gravyrauktionerna.

Museitjänstemännens åliggande att hvar på sitt område uppmärksamt följa den konsthistoriska vetenskapens utveckling för att därigenom främja konstafdelningens ändamål kunde ej gärna fullgöras på tjänstetiderna inom nationalmuseet. Den egentliga forskningen måste förläggas till hemmet liksom författandet af vetenskapliga arbeten, åt hvilka museitjänstemannen med nödvändighet måste ägna sig, för att museiinstitutionen skulle kunna häfda sin plats inom det moderna museiväsendet.

Tjänstemännen hade jämväl skyldighet att söka vinna kännedom om inom landet befintliga konstverk och konstslöjdsalster af värde och så vidt möjligt ägna uppmärksamhet därät, att sådana ej blifva ur landet utförda utan att förut hafva varit till museet hembjudna». Denna skyldighet kunde naturligtvis, enligt hvad intendenten framhöll, ej fullgöras, om tjänstemannen bundes vid daglig tjänstgöring inom nationalmuseets murar. Detsamma gällde värden och bearbetningen af statens konstsamlingar på de kungl. lustslotten och annorstädes, där dessa samlingar vore ställda under öfverinseende af nationalmuseets intendent.

Nämnden har för sin del instämt uti hvad intendenten yttrat, men därvid ansett böra särskildt betonas önskvärdheten af, att tjänstemännen, i den mån museiarbetet det tillåte, vore tillstädes i museilokalerna under de timmar, museet hölles öppet för allmänheten.

Löneregleringskommittén har efter en erinran om förhållandena i nu ifrågavarande hänseende vid vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien (statens historiska museum) anført:

Beträffande tjänstgöringstiden för personalen vid nationalmuseet torde böra framhållas att — förutom vaktmästarna, hvilka, såsom redan nämnts, hade regelbunden söndagstjänstgöring — en ordinarie eller extra ordinarie tjänsteman skulle vara tillstädes i museet äfven söndagar under den tid, då offentlig föreläsning ägde rum.

Å andra sidan borde erinras att, då belysning icke funnes anordnad inom föreläsningsslokalerna, tjänstgöringstiden för vaktmästare under den mörkaste årstiden kunde något afkortas.

Därest såsom förutsättning för blifvande aflöningsstat för nationalmuseet borde uppställas fordran på viss minimiarbets-tid, torde — vid aktgifvande jämväl å Riksdagens förut omförmälda uttalande i skrifvelsen den 14 maj 1907 nr 131 — hvad museets intendent frambållit gent emot möjligheten att för museets tjänstemän föreskrifva viss arbetstid å tjänsterummet icke vara af beskaffenhet att däråf borde föranledas någon afvikelse från hvad eljest i allmänhet plägat föreskrifvas uti ifrågavarande hänseende.

Med den formulering, som gifvits dessa föreskrifter, borde naturligen hinder icke förefinnas för vederbörande tjänstemän att i de särskilda, af intendenten berörda fall, som ofvan omförmäls, med chefens begifvande eller efter hans uppdrag för museets räkning uppehålla sig utom dess lokaler.

Hvad vidare beträffade de i intendentens skrifvelse den 31 augusti 1908 berörda fall, då arbeten kunde anses böra förläggas till vederbörande tjänstemans hem, ville kommittén erinra därom, att äfven i detta hänseende bestämmelse ej saknades i instruktioner för vederbörande ämbetsverk. Så hette det t. ex. i instruktionen för statskontoret den 18 oktober 1907, § 17: »Därest i särskilda fall arbete i tjänsten kan med större fördel utföras utom tjänsterummet, må medgifvande därtill lämnas af generaldirektören eller, efter dennes bestämmande, af vederbörande byråchef. Frågan om inskränkning i särskilda fall i öfrigt i den i allmänhet fastställda arbetstiden å tjänsterummet pröfvas i enahanda ordning.»

Ett dylikt bemyndigande torde ock, om och i den mån så finnes erforderligt, kunna lämnas chefen för nationalmuseet.

Aflönings-
villkor.

I fråga om *aflöningsvillkor* för ordinarie befattningshafvare vid nationalmuseet har kommittén yttrat:

Vid uppgörande af förslag till aflöningsvillkor för ordinarie befattningshafvare vid nationalmuseet hade kommittén tagit hänsyn i tillämpliga delar till de bestämmelser, som vid senare årens Riksdagar fastställes i afseende å åtskilliga då beslutade löne-regleringar. Därvid hade efter förebild af en för vissa ämbetsverk gällande bestämmelse bland aflöningsvilkoren upptagits föreskrift, att därest museets chef till följd af tjänsteresa eller för handläggning af särskilda ärenden vore under allenast några få, högst fyra, dagar hindrad att sköta sin befattning, afdelningsföreståndare skulle vara pliktig att utan särskild ersättning sköta de till chefsbefattningen hörande löpande göromål.

Beträffande förmånen af semester torde böra uppmärksammas, att kommittén förut i sitt betänkande för afdelningsföreståndarna vid nationalmuseet, förslagsvis benämnda »intendenter», hemsällt om aflöning enligt andra normalgraden för tjänstemän vid centrala ämbetsverk i allmänhet. Semestertiden för ifragavarande befattningshafvare hade fördenskull, liksom för museets chef, föreslagits till en och en half månad.

Hvad dylik ledighet för vaktmästare anginge erinrades, hurusom kommittén uti ett den 29 juni 1911 afgifvet underdanigt yttrande i fråga om semester för vaktmästare och med dem likställda statstjänare vid vissa centrala ämbetsverk och vid hofrätterna tillstyrkt, att någon tids ledighet årligen bereddes nämnda funktionärer utan afstaende af någon del af dem tillkommande aflöning å stat.

Kommittén hade ansett dylik ledighet för de i dess yttrande omhandlade statstjänare böra begränsas till 15 dagar, att åtnjutas under enahanda förutsättning som gällde i fråga om rätt till semester i allmänhet, d. v. s. att dylik förmån finge åtnjutas i den mån sådant kunde ske utan hinder för göromålens behöriga gång.

Erforderlig vikarie för semesterledig vaktmästare hade synts kommittén böra, på sätt för närvarande ägde rum vid riksbanken och riksgäldskontoret, aflönas med högst 3 kronor om dagen, att utgå af vederbörande verks till vikariatsersättningar och extra biträden afsedda medel.

För förste vaktmästare hade kommittén i fråga om rätt till semester ansett böra meddelas enahanda bestämmelser som för andre vaktmästare.

Kommittén erinrade vidare därom, att i de för statskontoret m. fl. centrala ämbetsverk gällande aflöningsvillkor finnes intagen bestämmelse, att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordrades för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad (ordet tjänsteman här taget i den äldre bemärkelsen) skulle vara skyldig, att om han förord-

nades till högre befattning i ämbetsverket, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår, mot åtnjutande i förstnämnda fallet af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar men i senare fallet af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar.

Enahanda föreskrift hade synts kommittén böra gälla i fråga om skyldighet för annan vaktmästare i ämbetsverk än förste vaktmästare att bestrida dennes befattning såväl vid sjukdomsförfall som vid semester.

Blefve vaktmästare sålunda förordnad att bestrida förste vaktmästares befattning under dennes semester, borde, därest vikarie erfordrades för vaktmästaren, vikarien få åtnjuta, förutom å vaktmästarsysslan under tiden belöpande tjänstgöringspenningar, ersättning af förut angifna medel till så stort belopp, att hela ersättningen uppginge till högst 3 kronor om dagen.

I hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad kommittén sålunda föreslagit hade Kungl. Maj:t uti statsverkspropositionen till 1912 års Riksdag framlagt förslag i ämnet beträffande vaktmästare vid högsta domstolen, regeringsrätten, öfverrätter och centrala ämbetsverk.

I gällande stat för nationalmuseet är upptaget dels ett belopp af 800 kronor till *sekreterargöromålens* bestridande dels ock ett belopp af 400 kronor till *kamrerargöromålens* bestridande.

Sekreterar-
och kamre-
rargöromå-
lens bestri-
dande.

Genom kungl. bref den 14 december 1894 tillerkändes den person, som bestred kamrerargöromålen, en ersättning af ytterligare 200 kronor årligen af donationsmedel för bokföringen af donationernas räkenskaper.

Jämlikt beslut vid 1910 och 1911 årens Riksdagar har till beredande af ökade ersättningar för bestridande af sekreterar- och kamrerargöromålen för hvart och ett af åren 1911 och 1912 å extra stat beviljats ett anslag af 600 kronor. Af detta belopp voro 400 kronor afsedda att tillkomma sekreteraren och 200 kronor kamreraren.

Därjämte har genom kungl. bref den 18 juni 1910 medgifvits, att den person, som bestrider kamrerargöromålen vid nationalmuseet, må såsom ersättning för ökad arbete i följd af donationer till museet, från och med år 1911 utöfver af statsmedel samt på grund af kungl. brefvet den 14 december 1894 utgående ersättning undfå ytterligare 100 kronor årligen af de till museet donerade fondernas afkomster, att mellan samtliga fonderna fördelas i förhållande till donationernas kapitalbelopp, där ej donationsvillkoren därför lägga hinder i vägen.

Numera åtnjuta alltså den, som bestrider sekreterargöromålen, därför tillhopa 1,200 kronor årligen och den, som bestrider kamrerargöromålen, tillhopa 900 kronor, af hvilket sistnämnda belopp 300 kronor utgå af donationsmedel.

Uti nationalmusei nämnds framställning den 15 oktober 1909 anfördes, bland annat, att de befattningar vid museet, i afseende å hvilka enligt

nämndens mening missförhållandet mellan arbete och aflöning då företrädesvis var i ögonen fallande, vore sekreterar- och kamrerarbefattningarna.

Sekreterargöromålen, som enligt § 10 i gällande stadgar helst borde uppdragas åt en af museets amanuenser eller extra ordinarie amanuenser, sköttes sedan många år tillbaka af en utaf nämnden därtill antagen extra ordinarie amanuens, enär de båda ordinarie amanuensernas göromål med samlingarnas vård och bearbetande icke ansetts lämna någon af dem tid öfrig att sköta sekreterarbefattningen.*

Det erinrades af nämnden, hurusom det ålaga sekreteraren att för tjänstgöring närvara i museet på tider, som intendenten bestämde, att föra diarium öfver inkommande mål samt protokoll öfver intendentens beslut i förvaltningsärenden äfvensom öfver museinämndens och statens inköpsnämnds förhandlingar samt att förvara koncept och andra arkivet tillhörande handlingar.

Huru sekreterargöromålen vuxit, sedan nationalmuseets nuvarande stat fastställdes, syntes museinämnden framgå redan däraf, att antalet protokoll hvarje år uppginge till i medeltal 60, att antalet inkommande mål, som år 1881 uppgick till 271, år 1908 utgjorde 653, att antalet utgående ämbetsskrifvelser enligt koncept utgjorde år 1881 44 och år 1908 55 samt att öfriga utgående försändelser i tjänstärenden enligt postbok utgjorde år 1881 67 och år 1908 563.

Kamreraren ålåg, meddelade nämnden, att för tjänstgöring närvara i museet å tider, som af intendenten bestämdes, att hålla moträkning med riksbanken öfver där insatta och därifrån uttagna medel samt i öfrigt föra alla med afseende å dessa och öfriga museimedels redovisning nödiga anteckningar och räkenskaper, att till siffran granska inkommande räkningar och verkställa alla beslutade utbetalningar, att månatligen samt i öfrigt på anfordran af intendenten afgifva rapport öfver kassans ställning samt att årligen inom föreskrifven tid, i enlighet med fastställt formulär, upprätta och afsluta hufvudbok öfver räkenskaperna för föregående år.

För att belysa ökningen af kamrerargöromålen meddelade nämnden i skrifvelsen den 15 oktober 1909, bland annat, en öfversikt, utvisande anslag och öfriga inkomster samt utgifter för såväl nationalmuseet som de under museets förvaltning ställda donationerna dels år 1881 (det första året efter det staten för museet år 1880 fastställdes) och dels år 1908 (eller året näst före det nämnden afgaf sin omförmälda framställning).

I anslutning till nämnda öfversikt men med angifvande af motsvarande uppgifter för år 1910 i stället för år 1908 har lönerregleringskommittén meddelat följande sammanställning:

Anslag och öfriga inkomster:	År 1881.	År 1910.
för nationalmuseet	kr. 46,350: —	kr. 94,773: 82
» donationerna	» 7,849: 36	» 45,999: 19
Utgifter:		
» nationalmuseet	» 38,568: 11	» 92,944: 87
» donationerna	» 4,128: 04	» 27,742: 71

* Den extra ordinarie amanuens, som vid tiden för aflåtandet af nämndens ifrågasvarande framställning bestred sekreterargöromålen, har numera befordrats till ordinarie amanuens vid museet, men bibehåller dock fortfarande sekreterargöromålen.

Nämnden har hemställt, att ersättningen till sekreteraren måtte höjas till 1,500 kronor och ersättningen till kamreraren höjas till 1,200 kronor, hvaraf 300 kronor skulle utgå af donationerna att på dem fördelas i ungefärlig proportion till deras storlek.

Löneregleringskommittén har i ämnet yttrat:

I en till kommittén aflämnad promemoria från nationalmuseets intendent hade för att åskådliggöra sekreterargöromålens omfattning under år 1911 anförts följande siffror:

protokoll 64; inkomna skrivelser 136; utgående skrivelser, enligt koncept, 58; öfriga utgående skrivelser, enligt postbok, 737 (däraf 256 i kopiebok införda bref och skrivelser).

Beträffande kamrerargöromålen under år 1911 anfördes i promemorian följande:

»Förande af *nationalmuseets* kassor; två bankräkningar; in- och utgående kassaposter (omkring 400 verifikationer; omsättning år 1911: 135,000 kronor); diverse rapporter; hufvudbok i 2 ex.; förande af *donationernas* kassor (5 st. själfständiga kassor med 8 bankräkningar); in- och utgående kassaposter (omkring 150 verifikationer; omsättning år 1911: 157,320 kronor); 5 själfständiga bokslut i 2 ex. för *hvarje* donation, m. m.»

Såsom förut nämnts finnes i gällande stadgar den 10 december 1880 för nationalmuseets konstafdelning, § 10, införd den bestämmelsen, att bestridandet af sekreterargöromålen helst borde uppdragas åt en af museets amanuenser eller extra ordinarie tjänstemän.

Med de kraf, som redan nu ställdes på ordinarie amanuens vid museet, och med de kraf, som måste ställas på vederbörande afdelningsföreståndare med den ställning i grad och aflöningshänseende, de erhöles i händelse af bifall till kommitténs förslag, borde efter kommitténs bestämda öfvertygelse sekreterargöromålen vid museet icke vidare kunna få uppdragas åt någon sådan ordinarie tjänstemän. Enahanda borde gifvetvis vara förhållandet i fråga om kamrerargöromålen.

Under sålunda angifna, uttryckliga förutsättningar ansåge kommittén sig icke böra göra någon eriuran mot det ersättningsbelopp, som af nämnden föreslagits för bestridande af sekreterargöromålen. Hvad nämnden föreslagit såsom ersättning för kamrerargöromålens bestridande syntes kommittén ingalunda vara för högt tilltaget.

Kommittén hemställde alltså i denna punkt, att i staten för nationalmuseet måtte uppföras dels ett belopp af 1,500 kronor för bestridande af sekreterargöromålen och dels ett belopp af 900 kronor för bestridande af kamrerargöromålen.

Därjämte ansåg kommittén, att i staten borde göras anteckning där-om, att för kamrerargöromålens bestridande jämte det belopp, som af statsmedel vore anslaget, borde utgå särskild ersättning af donationsmedel till belopp, som af Kungl. Maj:t bestämdes.

Anslag till
vikariats-
ersättningar,
arfvoden åt
extra tjänste-
män och extra
vaktmästare
m. m.

I gällande ordinarie stat för nationalmuseet är uppfördt dels ett belopp af 1,650 kronor till *vikariatsersättning och arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän* och dels ett belopp af 1,800 kronor till *extra vaktbetjäning och beklädnadspenningar*.

I sammanhang med beviljande af anslag å extra stat till provisoriskt aflönningstillägg till vissa befattningshafvare vid nationalmuseet har medgifvits, att däraf högst 25 kronor finge användas till höjning af vikariatsersättning under semester.

Vidare är till beredande af *höjda arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän* vid museet på extra stat anvisadt ett anslag af 3,350 kronor.

För *biträde vid vård och tillhandahållande af handteknings- och gravyr-samlingen* i nationalmuseet äfvensom för *vetenskaplig bearbetning af museets samlingar* är å extra stat anvisadt ett belopp af 2,000 kronor.

Af anslag å extra stat för *vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar* utgår, förutom ersättning till två vaktmästare, som af kommittén föreslagits till ordinarie anställning, ett mindre belopp till ett bevakningsbiträde med tre dagars tjänstgöring i veckan.

För beredande af *tilläggsarfvoden åt extra ordinarie vaktmästare* vid nationalmuseet för ökad tjänstgöring är slutligen å extra stat beviljad ett anslag å 900 kronor.

Nationalmusei nämnd har i sin skrifvelse den 15 oktober 1909 föreslagit, att till det i nuvarande ordinarie stat för museet upptagna beloppet, 1,650 kronor till vikariatsersättning m. m., måtte läggas det ofvannämnda extra anslaget å 3,350 kronor till *höjda arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän* och att alltså för sagda ändamål tillhoppa 5,000 kronor måtte uppföras å ordinarie stat.

Extra ordinarie tjänstemän komme nämligen fortfarande att behövas dels för museiarbetets jämna fortgång, dels också för att vid behof kunna rycka in, så att man icke stode utan skolade krafter, när ledighet uppstode bland de ordinarie tjänstemännen.

Då emellertid, yttrade nämnden vidare, ett särskildt belopp å 2,500 kronor kräfdes för skrifbiträden, dels med anledning af de alltmer växande skrifgöromålen för själfva samlingarna, dels såsom hjälp vid kansligöromålen, såsom registreringar och diarieföring, arkivets bearbetande, brevväxling m. m., borde på ordinarie stat »för vikariatsarfvoden, e. o. amanuenser och skrifbiträden» uppföras ett belopp af tillhoppa 7,500 kronor.

I fråga om medel till extra vaktbetjäning och till beklädnadspenningar ansåge nämnden, att därför afsedt anslag borde höjas till 4,500 kronor.

Löneregleringskommittén har uttalat sig sålunda:

Kommittén ansåge sig uti ifrågavarande hänseende till en början böra framhålla lämpligheten däraf, att arfvoden till såväl extra tjänstemän som extra vaktmästare

och skrifbiträde, hvilket ej vore i stat uppfördt, äfvensom vikariatsersättningar utginge af ett gemensamt anslag, på sätt i allmänhet vore förhållandet beträffande de under senare åren fastställda stater för centrala ämbetsverk. Däremot syntes beklädnads-penningar kunna särskildt uppföras å nationalmuseets stat.

De af nämnden gjorda beräkningarna beträffande auslagsbehofvet för ofvannämnda ändamål hade af flera skäl synts kommittén icke vara af beskaffenhet att kunna läggas till grund för kommitténs förslag i ämnet.

I sådant afseende borde särskildt erinras, hurusom hvad kommittén i det föregående hemställt i fråga om aflöningsförmånerna för afdelningsföreståndare och semesterförmån för vaktmästare gifvetvis påkallade högre belopp till vikariatsersättningar, än nämnden torde hafva afsett. Förändrade förhållanden hade ock vid senare löneregleringar gjort sig gällande i fråga om den extra tjänstemaunapersonalens (extra ordinarie amanuensers) ställning i aflöningshänseende. Kommittén hade fördenskull sökt att själf beräkna anslag-behofvet för ifrågavarande ändamål.

Vid beräkning af erforderligt belopp för vikariatsersättningar hade kommittén utgått ifrån, att under semester för chef och afdelningsföreståndare äfvensom för förste vaktmästare vikariatsersättningen skulle motsvara den semesterledige befattningshafvaren tillkommande tjänstgöringspenningar, men att till vikarie för semesterledig annan vaktmästare ersättningen skulle utgöra 3 kronor för dag. Med afseende jämväl å eventuellt behof af medel utöfver tjänstgöringspenningar till aflönande af vikarier under vaktmästares sjukdom hade kommittén ansett, att till vikariatsersättningar uti samtliga ifrågavarande hänseenden borde afses ett belopp af 1.600 kronor.

För behörigt skötande af museets särskilda afdelningar torde behof förefinnas af åtminstone en extra tjänsteman på hvar afdelning med regelbunden tjänstgöring, alltså tillhoppa tre sådana extra tjänstemän.

Med hänsyn till de kvalifikationer och de kraf i öfrigt, som måste ställas på dessa extra befattningshafvare, syntes arvodet till sådan befattningshafvare icke skäligen kunna sättas lägre än i medeltal 2,000 kronor för år räknadt. Skulle emellertid åt dylik extra tjänsteman uppdragas att jämväl bestrida sekreterargörömmålen vid museet mot därför bestämd ersättning, borde naturligtvis tillses, att därigenom intrång icke gjordes å amanuensgöromålen.

För uppehållande af extra ordinarie amanuensbefattning under sjukdom och semester samt då sådan amanuens förordnats att bestrida ordinarie tjänst under innehafvarens semester och, i vissa fall, annan tjänstledighet torde — i anslutning till hvad som skett vid vissa andra löneregleringar på senare tider — böra beräknas omkring 450 kronor för hvarje extra ordinarie amanuens.

I de ny-nämnda hänseendena skulle alltså för tre extra ordinarie amanuensbefattningar böra beräknas ett belopp af 7.350 kronor.

Äfven med den af kommittén föreslagna ökningen af den ordinarie vaktmästarpersonalen syntes det ej kunna undvikas, att för samlingarnas bevakning vid de offentliga förevisningarna särskildt under de dagar, då tillträdet för allmänheten vore fritt, använda extra vaktmästare. Enligt hvad för kommittén uppgifvits af nationalmuseets intendent, skulle sålunda mera ställigvarande behöfvas fyra sådana extra vaktmästare med tjänstgöring tre dagar i veckan. Sasom ersättning i sådant hänseende hade beräknats ett sammanlagdt belopp af högst 2.600 kronor.

I detta sammanhang torde böra erinras, hurusom kommittén redan uti delen I af sina betänkanden, innefattande allmänna förutsättningar och grunder för en reglering af löneförhållanden m. m. inom de centrala ämbetsverken, uttalat såsom sin

mening, att grunderna för aflöningen till extra ordinarie tjänstemän och extra ordinarie vaktbetjände inom de centrala ämbetsverken i allmänhet borde bestämmas af Kungl. Maj:t på förslag af vederbörande ämbetsverk. Det hade syntes kommittén, att jämväl i fråga om aflöningen till vederbörande extra personal vid nationalmuseet grunderna borde bestämmas af Kungl. Maj:t på förslag af museets chef.

För renskrifning och dylikt arbete hade, enligt hvad museets intendent uti den till kommittén afgifna promemorian meddelat, alltsedan år 1909 funnits anställt ett kvinnligt biträde med tre dagars tjänstgöring i veckan och därjämte, i fall af behof, hemarbete; hon hade uppburit ersättning med 50 kronor i månaden. Att för ett sådant biträde nu föreslå ordinarie anställning syntes icke kunna ifrågakomma.

Till ersättning för skrifbiträde äfvensom till gratifikationer åt mera tillfälligt tjänstgörande extra tjänstemän och extra vaktmästare samt för afrundning af anslag hade kommittén beräknat det för ersättningar uti nyss antydda hänseenden afsedda beloppet till 1,450 kronor.

Med afseende å hvad ofvan anförts hemställde kommittén, att till vikariatsersättningar, arfvoden åt extra tjänstemän och extra vaktmästare, godtgörelse åt skrifbiträde samt gratifikationer måtte i nationalmuseets stat uppföras ett anslag af 13,000 kronor.

Kostnad för
»livréer» åt
vaktmästare.

I gällande stadgar för nationalmuseets konstafdelning, § 12, bestämmes, att vaktbetjänt är skyldig att under tjänstgöring bära föreskrifven tjänstedräkt (»livré»).

Kostnad för »livréer» har utgått af det i staten uppförda anslaget till extra vaktbetjäning och beklädnadspenningar äfvensom till en mindre del från anslag å extra stat till de konstindustriella samlingarna. Emellertid lära någon gång jämväl förevisningsmedel måst tagas i anspråk för anskaffande af livrepersedlar.

Löneregleringskommittén har, såsom redan nämnts, ansett, att beklädnadspenningar böra särskildt uppföras på nationalmuseets stat och har i fråga om beloppets beräkning anför:

Enligt kommitténs förslag skulle vid nationalmuseet finnas 12 ordinarie vaktmästare med full tjänstgöring. Därjämte skulle, enligt uppgift af nationalmuseets intendent, mera stadigvarande behövas 4 extra vaktmästare med tjänstgöring tre dagar i veckan. För samtliga dessa vaktmästare skulle alltså erfordras livréer.

I fråga om kostnaden för livré torde kunna erinras, att enligt de bestämmelser, som vid 1910 års Riksdag antagits i sammanhang med då fastställd aflöningssat, beklädnadsersättning för den manliga bevakningspersonalen vid fängvårdsstaten bestämts till 100 kronor för år. Om nämnda belopp toges till utgångspunkt samt årskostnaden för livré till vaktmästare vid nationalmuseet med endast tre dagars tjänstgöring i veckan beräknades till hälften af det belopp, som afåges för vaktmästare därstädes med full tjänstgöring, skulle för ifrågavarande ändamål erfordras ett sammanlagdt belopp af 1,400 kronor för år räknadt.

Med hänsyn därtill att museibetjäningens livréer vore underkastade jämförelsevis mindre slitning, skulle måhända nämnda kostnadssumma kunna anses böra sättas något lägre. Då det emellertid borde tillses, att nationalmuseets vaktmästare uppträdde i livréer, som befunne sig i värdigt skick — särskildt vid det förhållande att museet besöktes icke blott af personer från Sverige utan äfven af ett stort antal utlänningar — samt då åtminstone vissa livrépersedlar torde böra finnas äfven för biträden, som in kallades såsom tillfällig förstärkning af bevakningspersonalen, hade kommittén ansett sig böra vid sin beräkning af anslagsbehovet stanna vid det ofvan angifna beloppet af 1,400 kronor.

Kommittén hemställde alltså, att i staten för nationalmuseet måtte uppföras ett belopp af 1,400 kronor till bestridande af kostnaden för livréer åt vaktmästare vid nationalmuseet.

Under en följd af år har Riksdagen på extra stat beviljat anslag för anordnande af *nattlig bevakning vid nationalmuseibyggnaden*. Anslaget har för hvarterdera året 1911 och 1912 bestämts till 3,800 kronor.

Anslag till
nattlig bevak-
ning af
national-
museibyggnaden.

Uti det af nationalmusei nämnd i skrifvelsen den 15 oktober 1909 framlagda förslaget till ny ordinarie stat för museet har jämväl upptagits ett belopp af 3,800 kronor för nyssnämnda ändamål.

Kommittén, som i likhet med nationalmusei nämnd ansett ifrågavarande anslag böra öfverflyttas till museets ordinarie stat, har hemställt, att å den nya staten för nationalmuseet måtte uppföras ett belopp af 3,800 kronor för anordnande af nattlig bevakning vid nationalmuseibyggnaden.

Enligt hvad jag inhämtat, användes ifrågavarande anslag till aflöning och bekostande af uniformer åt fyra vakter, hvilka med polismans skydd och befogenhet på så sätt ombesörja nattlig bevakning af nationalmuseibyggnaden, att två af dem, en hvar under halfva natten, tjänstgöra hvarannan natt. Då emellertid med hänsyn till under senare tider timade uppseendeväckande stölder i utländska museer nationalmuseibyggnaden ej kunde anses säkert bevakad af en enda nattvakt, har intendenten, som förut nämnts, i skrifvelse den 6 oktober 1911 gjort framställning om utsättande af två militärposter därstädes och i sådant afseende anfört:

Alltsedan nationalmuseets öppnande år 1866 hade till skydd för dess dyrbara samlingar två militärposter varit utsatta vid museibyggnaden, den ena vid hufvudfasaden, den andra vid den mot museiparken vettande sidan. Dessa vaktposter hade emellertid indragits den 1 april 1897. På till kommandanten i Stockholm den 23 april samma år gjord framställning, att om hinder mötte för att låta ifrågavarande militärpost kvarstå under sommaren, densamma måtte åter utsättas åtminstone under den mörkare årstiden, hade nationalmusei nämnd af öfverkommandanten erhållit det svar, att den ifrågavarande posten »åtminstone ej för närvarande komme att åter ut-

sättas». Dels på grund häraf, dels med anledning af de oroande inbrottsstölder, som då nyligen ägt rum i hufvudstaden, hade intendenten i skrifvelse den 27 oktober 1904 till öfverintendentsämbetet anmält, att han närmast med hänsyn till nationalmuseibyggnadens läge på en jämförelsevis isolerad plats, där trafiken särskildt nattetid vore mycket obetydlig och faran för inbrott därför så mycket större, anställt noggranna undersökningar och därvid funnit, att vissa ökade säkerhetsåtgärder måste vidtagas till skydd mot inbrott och stölder i museibyggnaden; och i underdånig skrifvelse den 14 mars 1907 hade intendenten, i enlighet med öfverintendentsämbetets förslag, framhållit, att enklast vore, att två militärposter ånyo utsattes vid museibyggnaden. Detta hade dock icke skett. I stället hade Kungl. Maj:t, i enlighet med ett af intendenten framlagdt alternativt förslag, hos 1908 års Riksdag äskat en höjning i extra anslaget för anordnande af nattlig bevakning vid nationalmuseibyggnaden från 2,000 till 3,986 kronor, hvilket af Riksdagen beviljats.

De åtgärder, som med anledning häraf vidtagits, hade hittills betraktats såsom tillräckliga. På senaste tiden hade emellertid, som sagdt, i utlandet timat tilldragelser — djärfva och uppseendeväckande museistölder och våldsdåd särskildt å tafior — som gifvit osökt anledning att taga i förnyadt öfvervägande, huruvida icke, med hänsyn till de upprepade och allt djärfvare attentat, för hvilka museisamlingar i våra dagar vore föremål, ytterligare säkerhetsåtgärder vore behöfliga. Så vore otvifvelaktigt fallet.

På grund häraf finge intendenten anhålla, att två militärposter ju förr dess hellre utsattes vid nationalmuseibyggnaden, likasom fallet vore vid riksbanken och andra statens byggnader, till skydd mot ständigt växande faror för oskattbar och oersättlig statsegendom.

Nationalmusei nämnd har i skrifvelse den 6 oktober 1911 tillstyrkt bifall till hvad intendenten sålunda föreslagit.

Sedan jag med anledning af denna framställning i skrifvelse den 14 oktober 1911 till chefen för landtförvarsdepartementet anhållit om meddelande, hvilka åtgärder från landtförsvarets sida kunde vidtagas för tillmötesgående af de önskemål, som af nationalmuseimyndigheterna sålunda framställts, har bemälda departementschef i skrifvelse den 13 december 1911, efter verkställd utredning och efter samråd med chefen för sjöförvarsdepartementet meddelat, att årligen under tiden den 15 oktober—1 februari icke någon militärbevakning af ifrågavarande byggnad kunde anordnas vare sig genom landtförvars- eller sjöförvarsdepartementets försorg, att under återstående del af året dylik bevakning, ehuru menligt inverkan på det militära utbildningsarbetet, kunde bestridas från i Stockholm förlagda truppförband af armén, under villkor att genom ecklesiastikdepartementets försorg tillhandahölles i eller i omedelbar närhet af museibyggnaden erforderlig lokal för vaktstyrkan — ett större eller två mindre rum med plats för sju sängar jämte andra erforderliga möbler — äfvensom att sjöförvarsdepartementet icke hade någon lokal att ställa till förfogande för sistnämnda ändamål.

Med anledning af hvad chefen för landtförvarsdepartementet sålunda

anfört hafva yttranden afgifvits den 6 februari 1912 af vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien samt den 28 februari och den 1 mars 1912 af nationalmuseets intendent och nämnd.

Akademien har därvid anfört, att då någon militärbevakning ej kunde erhållas under en mycket stor del af den mörka årstiden och då i museet ej funnes någon för den ifrågasatta vaktstyrkan lämplig lokal, till hvilken man kunde komma på annan väg än från en af museibyggnadens gårdar, akademien funne det vara lämpligare, om i stället ytterligare en nattvakt kunde anställas, så att museet under hela året nattetid bevakades af två man i polismäns uniform och med polismäns befogenhet.

Intendenten, med hvilken nämnden instämt, har yttrat:

Ett större rum, beläget i museibyggnadens jordvåning, skulle nog kunna för ändamålet upplåtas. Intendenten hade genom öfverintendentsämbetet erhållit uppgift å kostnaderna för detta rums iordningställande för den ifrågasatta militärbevakningen, hvilket kostnadsförslag slutade å ett belopp af 2,600 kronor. Då det emellertid ur många synpunkter vore mindre lämpligt, att en så stor vaktpersonal, som dessutom dagligen måste ombytas, ständigt uppehölle sig i museum, i en lokal, till hvilken ingen annan ingång funnes än från den ena gården, ansåge intendenten sig icke kunna tillstyrka densammans upplåtande.

Som det dock vore af största vikt att, till skydd för de oersättliga konst- och kulturhistoriska skatterna i nationalmuseum, den yttre bevakningen ökades, hemställde intendenten, huruvida icke åtminstone under natten militärposter kunde få utsättas. Därigenom skulle bevakandet af museibyggnaden icke behöfva menligt inverka på det militära utbildningsarbetet om dagarna, och då högvakten på Skeppsholmen vore förlagd helt nära museet, ifrågasatte intendenten, huruvida icke bevakningen lämpligen kunde anordnas därifrån.

I staten för nationalmuseet äro, förutom anslag till aflöningar o. d., uppförda jämväl följande poster:

till konstsamlingarnas ökande, reservationsanslag, 10,000 kronor, däraf 3,000 kronor böra användas företrädesvis till inköp af norska och danska levande konstnärers arbeten;

till samlingarnas vård och underhåll, reservationsanslag, 1,500 kronor;

till boksamlingen, reservationsanslag, 300 kronor;

till underhåll af golf, fönster och förevisningsmateriell samt för renhållning 2,700 kronor;

till brännmaterial m. m., reservationsanslag, 6,000 kronor; samt

till inlösen af levande svenska konstnärers arbeten, reservationsanslag, 15,000 kronor.

Å extra stat är därjämte anvisadt ett belopp af 5,100 kronor för vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar. Af detta anslag är emellertid, såsom förut nämnts, en del afsedd till bestridande af aflöningar o. d.

Anslagen
till konst-
samlingarnas
ökande m. fl.
anslag.

Uti det af nämnden i skrifvelsen den 15 oktober 1909 framlagda förslaget till ny ordinarie stat för nationalmuseet hafva upptagits:

- till konstsamlingarnas ökande, reservationsanslag, 15,000 kronor;
- till samlingarnas vård och underhåll, reservationsanslag, 4,000 kronor;
- till boksamlingen, reservationsanslag, 1,000 kronor;
- till underhåll af golf m. m. samt renhållning 3,000 kronor;
- till inlösen af lefvande svenska konstnärers arbeten, reservationsanslag, 15,000 kronor; samt
- till konstslöjdsamlingarna 4,000 kronor.

I statförslaget har därjämte uppförts en post på 1,500 kronor till tjänstemäns utländska studieresor.

Af anledning, hvarom i det följande närmare förmäles, har däremot i statförslaget icke upptagits något anslag till brännmaterial m. m.

I afseende å de ifrågavarande posterna uti nämndens statförslag anfördes uti skrifvelsen:

Beträffande anslaget till konstsamlingarnas ökande erinrade nämnden, hurusom det nu utgående anslaget å 10,000 kronor vore afsedt för såväl skulptur- och målningssom handteknings- och gravyr-samlingarnas ökande. I betraktande af de ständigt stigande prisen på konstmarknaden och i synnerhet med hänsyn till svårigheten att med ett så ringa inköpsanslag kunna förvärfa moderna utländska konstverk, särskildt målningar och grafiska blad af betydenhet, hade nämnden ansett nödvändigt, att anslaget blefve höjdt till 15,000 kronor, att användas utan nu gällande föreskrift angående norska och danska konstverk, hvilken föreskrift icke ägde någon motsvarighet i de öfriga nordiska länderna.

Till samlingarnas vård och underhåll utginge dels ett reservationsanslag å 1,500 kronor för de egentliga konstsamlingarna, dels 750 kronor (af anslag på extra stat) för konstslöjdsamlingarna. I dessa hänseenden hade emellertid på senare åren ständigt visat sig en större brist, som täckts genom anlåtande af förevisningsmedel. Nämnden hemställde därför, att anslaget såsom otillräckligt måtte höjas till 4,000 kronor, särskildt på grund af samlingarnas stora tillväxt.

Denna höjda siffra ansåge nämnden dessutom betingad af hänsyn till vård och underhåll (restaureringar) af statens under nationalmuseets intendents vård ställda, omfattande konstsamlingar å de kungl. lustslotten, för hvilket senare ändamål (restaureringar) ett extra anslag af 25,000 kronor utgått med 5,000 kronor om året under tiden 1900—1904.

Det till boksamlingens ökande nu utgående reservationsanslaget å 300 kronor skulle egentligen räcka såväl till hållandet af oundgängligt nödvändiga konsttidskrifter som till inköp af arbeten i skulpturens, målarkonstens, gravyrens och konstslöjdens historia, nya museikataloger och handböcker af skilda slag. Efter hvad de senaste åren gifvit vid handen, försloge beloppet numera icke ens till subskription å alla för museiarbetet erforderliga konsttidskrifter.

För att tjänstemännen skulle sättas i tillfälle att något så när följa med den samtida konsthistorien och museiteknikens utveckling samt därigenom kunna på ett tillfredsställande sätt fullfölja samlingarnas vetenskapliga bearbetande, kräfdes tillgång

till ökad litteratur. Men för att en nödortftig sådan ökning skulle kunna vinnas, måste enligt nämndens mening det nuvarande anslaget höjas till 1.000 kronor.

Anslaget till underhåll af golf, fönster och förevisningsmateriell samt renhållning, utgående med 2,700 kronor, hade syntes nämnden böra höjas till 3.000 kronor, särskildt med hänsyn till svårigheten, för att icke säga omöjligheten, att för den dittills utgående, alltför knappt tillmätta dagaföringen erhålla arbetskrafter, som ville åtaga sig renhållningen.

Till inlösen af lefvande svenska konstnärers arbeten utginge ett reservationsanslag af 15.000 kronor. Då det förutvarande anslaget, 6,000 kronor, så sent som år 1898 höjts till nuvarande belopp och detta anslag i högre grad än de öfriga kunde sägas motsvara närvarande behof, hemställde nämnden, att detsamma fortfarande måtte utgå med 15.000 kronor.

Beträffande det i statförslaget under titel »till konstslöjdsamlingarna» upptagna beloppet, 4.000 kronor, förmåles visserligen icke något i nämndens skrifvelse, men, enligt hvad intendenten för nationalmuseet upplyst, afsågs, att detta anslag skulle användas till *ökande* af konstslöjdsamlingen, under det att vård och underhåll af denna samling skulle bestridas af ofvannämnda anslag »till samlingarnas vård och underhåll».

I fråga om anslag till utländska studieresor har nämnden uti skrifvelsen den 15 oktober 1909 anført, att tjänstemännens vetenskapliga arbete inom museet och å de kungl. lustslotten samt deras forskningsarbete i privata konstsamlingar inom riket kräfde företagandet af utländska resor för besök på märkligare konstorter och studier i där befintliga museer och privata konstsamlingar. Dessa studier måste därvid bedrivas så mycket flitigare, som tiden vore i dubbel mening dyrbar, icke minst af det skälet, att resekostnaderna i de allra flesta fall bestridts ur tjänstemannens egen kassa. Det syntes nämnden knappast behöfva särskildt påpekas, huru fruktbärande dessa tjänstemännens studieresor till utländska museer vore för nationalmuseets samlingar, för dessas anordning och vetenskapliga bearbetning genom de tillfällen, de erbjöde att taga del af anordningarna och forskningsresultaten inom de museer, som ur anordningens och den vetenskapliga bearbetningens synpunkt intoge den främsta rangen inom det moderna museiväsendet. I all synnerhet gällde detta museerna i Tyskland, enkannerligen Berlins och Dresdens. Få vore de museer, hvilkas tjänstemän såsom dessas vore i tillfälle att företaga resor. I det fallet hade nationalmuseets tjänstemän tyvärr icke kunnat följa med sin tid, så som de önskat. Visserligen disponerade nämnden genom ingenjör Gustaf M. Lamms testamente den 13 februari 1892 för detta ändamål räntorna å ett kapital å 10,000 kronor, hvilka räntemedel hvartannat år skulle utdelas till någon af museets ordinarie eller extra ordinarie tjänstemän för studier i utlandet. Men när en tjänsteman en gång fått detta resestipendium, som utginge med omkring 900 kronor, hade han icke utsikt att med understöd af detsamma ånyo få besöka utlandet förr än efter vid pass 10 år. Detta vore icke nog. För att kunna följa med den moderna konstens utveckling och de nyaste resultaten af konstforskningen och museitekniken vore det nödvändigt, att han sattes i tillfälle att oftare besöka utlandet. Om nationalmuseets tjänstemän gällde hvad en medlem af bayerska landtdagen den 14 augusti 1906 yttrat rörande det bayerska museiväsendets reformerande: »En ofta upprepad klagan är, att museimännen resa alltför litet. Jag delar i allo denna klagan. Jag anser det för synnerligen viktigt, att de resa mera och att äfven resestipendier gifvas dem, ty erfarenheten är hufvudsaken för en konsthistoriker, och ögats skolning är viktigare än boklärdom.»

Af anförda skäl föreslog nämnden, att till utländska studieresor för museets tjänstemän måtte å ordinarie stat uppföras ett anslag af 1,500 kronor.

Beträffande det här ofvan nämnda anslaget till konstsamlingarnas ökande anser jag mig böra erinra, att detsamma enligt § 9 i museistadgarna disponeras af nationalmusei nämnd.

Reservationsanslaget till inköp af lefvande svenska konstnärers arbeten står däremot icke till museinämndens förfogande, utan gälla i afseende å detsamma bestämmelserna i nådiga stadgan den 16 juni 1906 angående inlösen för statens räkning af lefvande svenska konstnärers arbeten. Jämlikt denna stadga har Kungl. Maj:t förbehållit sig att själf besluta om inköp för statens räkning af dylika konstverk, därvid dock en på visst sätt tillsatt inköpsnämnd har att årligen inkomma med förslag å de arbeten, hvilka anses böra ifrågakomma till inköp. Denna särskilda inköpsnämnd består af ledamöterna i nationalmusei nämnd samt fyra andra personer, hvilka utses för ett kalenderår i sänder, två af akademien för de fria konsterna bland dess ledamöter eller svenska konstnärer eller konstälskare utom akademien samt två af särskilda representanter för svensk konst — nämligen sådana till akademien icke hörande svenska konstnärer, som utfört ett arbete, hvilket blifvit åt staten, på förslag af inköpsnämnden, inlöst — bland svenska konstnärer eller konstälskare.

Jag nämnde nyss, att kostnaden för brännmaterial m. m. icke upptagits i nämndens statförslag.

Det har af nämnden anförts, att för museets uppvärmning i 1880 års stat var upptaget ett belopp af 5,000 kronor, hvaraf emellertid äfven skulle bestridas uppvärmning af bottenvåningen i museibyggnaden, hvilken våning disponerades af det under vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien inseende ställda statens historiska museum. Sedan berörda belopp under flera år visat sig otillräckligt, hade efter framställning från nämnden år 1903 medgifvits beloppets höjande till 6,000 kronor. Dels till följd af den ansenliga prisstegring, som sedan dess ägt rum å såväl ved som koks, dels till följd däraf att värmeledningen i museet vore gammal och sliten och fördenskull ej tillräckligt effektiv utan kräfde ökad bränslemängd, hade äfven anslaget å 6,000 kronor visat sig otillräckligt. År 1908 hade en brist därå uppstått af 1,033 kronor. År 1909 hade bristen den 1 oktober belöpt sig till 875 kronor, hvilken brist liksom den från år 1908 täckts genom anlåtande af de s. k. förevisningsmedlen.*

* Genom kungl. bref den 27 oktober 1911 har, till fyllande af brist, som under år 1910 uppkommit å nationalmuseets brännmaterialanslag, använts ett belopp af högst 900 kronor, att af statskontoret förskottsvis utbetalas af tillgängliga medel.

Då önskligt vore att förevisningsmedlen finge oafkortade tagas i anspråk för fyllandet af behof, som stode i mera direkt samband med själfva konstsamlingarna, har nämnden hemställt, att Kungl. Maj:t måtte, i likhet med hvad genom kungl. bref den 9 augusti 1895 föreskrifvits rörande uppvärmningen af akademiens för de fria konsterna skollokaler och ämbetsrum, förordna, att de medel, som erfordrades till anskaffning af nödiga material för uppvärmning af nationalmusei konstafdelnings och statens historiska museums lokaler i nationalmuseet, skulle, på rekvisition och mot redovisning af chefen för nationalmuseets konstafdelning inför kammarrätten, utbetalas af statskontoret från det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

Löneregleringskommittén har i fråga om de nu nämnda utgiftsposterna yttrat:

Beträffande de i nämndens skrifvelse den 15 oktober 1909 innefattade anslagskraf, som icke stode i direkt sammanhang med frågan om löneregleringen för personalen vid nationalmuseet, hade kommittén trott det på kommittén ankommande yttrandet kunna inskränkas till följande erinringar.

Under titel »till konstslöjdsamlingarna» hade i nämndens statförslag uppförts ett anslag å 4,000 kronor. Då detta anslag torde vara afsedt för nämnda samlingars ökande, syntes detta böra uttryckligen angifvas i staten. I likhet med hvad redan vore fallet beträffande anslaget till konstsamlingarnas ökande torde äfven det förstnämnda anslaget böra erhålla reservationsanslags natur.

Hvad nämnden anfört i fråga om behövet af anslag till utländska studieresor för tjänstemän vid nationalmuseet hade synts kommittén mycket beaktansvärdt. Kommittén ansåge sig i detta hänseende böra erinra, hurusom betydelsen af studieresor allt mera uppmärksamrats. Riksdagen hade ock, särskildt under senare år, beviljat anslag till resestipendier åt skilda kategorier af statstjänare.

Af nämnden hade föreslagits, att erforderliga medel till anskaffning af nödiga material för uppvärmning af nationalmuseets konstafdelnings och statens historiska museums lokaler i nationalmuseibyggnaden måtte få utgå från det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. Enligt hvad som meddelats uti det utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 13 januari 1912, som bifogats statsverkspropositionen, sjunde hufvudtiteln, vid 1912 års Riksdag (sid. 229), vore det å 1912 års riksstat under åttonde hufvudtiteln uppförda expensanslag afsedt för ecklesiastikdepartementet, riks- och landsarkiven, kungl. biblioteket samt domkapiteln. Dessutom bestredes af ifrågavarande anslag kostnaden för bränsle till akademien för de fria konsterna, hvarjämte för uppvärmning och renhållning af vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien finge användas ett belopp af högst 1,100 kronor. Nationalmusei nämnds hemställa därom, att, med uteslutande från museets stat af anslagsposten »till brännmaterial m. m.», kostnaden för anskaffning af nödiga material för uppvärmning af lokaler i nationalmuseibyggnaden måtte få utgå af åttonde hufvudtiteln gemensamma expensanslag, syntes kommittén hafva skäl för sig, särskildt med hänsyn därtill att utgifter inom ofvan angifvet maximibelopp för

uppvärmning m. m. af vissa till vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien hörande, inom nationalmuseibyggnaden belägna lokaler redan nu utginge af nämnda anslag.

Därest emellertid å nationalmuseets stat fortfarande ansåges böra uppföras ett reservationsanslag till brännmaterial m. m., torde, med afseende å hvad i ärendet blifvit upplyst, anslaget, som nu vore bestämdt till 6,000 kronor, böra höjas med åtminstone 1,000 kronor.

Utöfver hvad ofvan anförts vore från kommitténs sida icke något att erinra beträffande de i nämndens skrivelse den 15 oktober 1909 innefattade anslagskraf, som icke stode i direkt sammanhang med frågan om reglering af löneförhållandena vid nationalmuseet.

Revision af
museistad-
garna.

Innan jag afslutar min redogörelse för innehållet af handlingarna i ärendet, anser jag mig böra omnämna, att löneregleringskommittén i sitt betänkande jämväl framställt förslag och uttalat sig angående ändringar i vissa hänseenden uti de för museet gällande stadgarna. Kommittén yttrar därom:

I § 3 af de nuvarande stadgarna föreskrives, att uti den af fem ledamöter bestående museinämnden intendenten och konservatorn skola vara själfskrifna medlemmar. Öfriga medlemmar förordnas af Kungl. Maj:t, så ock tre suppleanter. Däremot äga afdelningsföreståndarna (nuvarande amanuenserna) icke ens rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Det syntes kommittén med fog kunna ifrågasättas, huruvida det verkligen är lämpligt, att konservatorn är ledamot af nämnden med rätt att deltaga i besluten. Det torde i sådant hänseende särskildt böra uppmärksammas, att det tillkommer nämnden att bestämma om erforderliga restaureringar af konstverk och konstindustrieföremål och, sedan restaureringsarbete blifvit verkställt, afgifva utlåtande rörande arbetets beskaffenhet samt att, enligt hvad museinämnden i sin skrivelse den 15 oktober 1909 erinrat, konservatorn för utförande af andra restaureringsarbeten än vissa mindre rengöringsarbeten ägde uppbära särskild ersättning enligt i hvarje fall nämnden underställt kostnadsförslag.

Den konservatorn nu tillkommande ställningen såsom ledamot i nämnden torde kunna utbytas mot skyldighet för honom att, då frågor, som afse hans verksamhetsområde äro föremål för nämndens pröfning, närvara vid nämndens sammanträden. Han torde därvid få deltaga i öfverläggningarna rörande dessa frågor men ej i nämndens beslut, dock med rätt för honom att, därest han har en från nämndens beslut afvikande mening, få denna antecknad till nämndens protokoll.

Därest kommitténs uppfattning i nämnda hänseende anses böra vinna beaktande, torde ytterligare en ledamot af nämnden böra utses af Kungl. Maj:t i stället för konservatorn.

Med den ställning, som vederbörande afdelningsföreståndare vid museet intaga och än vidare må komma att intaga, torde det vara af betydelse, att enahanda skyldighet och befogenhet, som nu ifrågasatts för konservatorn, må tillkomma afdelningsföreståndare, enhvar beträffande sådana frågor som beröra hans afdelning af museet. I sådant hänseende må endast erinras därom, att nämnden äger att besluta om inköp af konstverk eller konstslöjdsföremål till samlingarnas fullständiggande, att afgöra huruvida skänkta föremål äro af beskaffenhet att böra införlifvas med samlingarna samt

att afgifva yttranden öfver af intendenten framställda underdåniga förslag, innan dessa insändas till Kungl. Maj:t, i frågor angående, exempelvis, väsentligare förändringar i afseende å lokalernas användande för de olika samlingarna, utgallring af konst- och konstslöjdsföremål samt utbyte eller försäljning af duplettexemplar i gravyrsamlingen äfvensom förändringar i konstafdelningens organisation.

I fråga om tillsättning af befattningar vid nationalmuseet föreskrifves i stadgarna, § 24, att intendenten och amanuenserna utnämnas samt konservatorn förordnas af Kungl. Maj:t.

Vidare säges i samma paragraf:

»Till konservatorsbefattningen må anmäljas en utöfvande konstnär, till amanuens-befattning personer, hvilka antingen genom aflagd akademisk examen, utgifna litterära arbeten eller på annat sätt ådagalagt grundliga insikter i estetiska och konsthistoriska ämnen.»

I likhet med hvad som i allmänhet plägade vara bestämdt vid andra statens ämbetsverk och myndigheter, syntes det kommittén äfven i fråga om afdelningsföreståndare och konservatorsbefattningarna vid nationalmuseet böra stadgas, att vid blifvande vakans sådan befattning skall kungöras ledig, med föreläggande af viss ansökningstid.

Kommittén anser sig äfven böra något beröra frågan om ordningen för beviljande af annan tjänstledighet än semester åt vissa befattningshafvare vid nationalmuseet. Enligt § 27 i gällande stadgar för nationalmuseets konstafdelning må annan tjänstledighet än semester af intendenten beviljas amanuens (afdelningsföreståndare) på högst en och en half månad. Är amanuens i behof af längre ledighet, bör ansökan om ledighet göras hos Kungl. Maj:t. Beträffande konservatorn gäller enligt § 30 af samma stadgar, att tjänstledighet på högst en och en half månad kan beviljas honom af museinämnden. Är han i behof af längre tjänstledighet, bör ansökan därom ingifvas till Kungl. Maj:t.

Uti delen I af kommitténs betänkanden rörande allmänna förutsättningar och grunder för en reglering af löneförhållanden m. m. inom de centrala ämbetsverken förordade kommittén (sid. 161) en revision af gällande instruktioner för dessa ämbetsverk i syfte att åstadkomma förenkling och önskvärd likformighet i vissa angifna hänseenden.

Kommittén fäste därvid särskildt uppmärksamheten å en del punkter (däribland frågor om tjänstledigheter och däraf föranledda vikariatsförordnanden), där genomförande af likformighet i bestämmelser skulle kunna, mer i stort sedt, bidraga till att förenkla eller inskränka arbetet inom vederbörande ämbetsverk, understundom äfven inom statsdepartement och för Kungl. Maj:t.

Det syntes kommittén, att vid utfärdande af nya instruktionsbestämmelser för nationalmuseet stadgandena beträffande tjänstledighet för afdelningsföreståndare och konservator böra revideras i syfte att utvidga chefens befogenhet i dylika frågor.

Såsom af det föregående framgår har museinämndens äskanden i allt väsentligt vunnit löne regleringskommitténs understöd. För min egen del kan jag icke finna annat, än att så skett med all rätt. De mångahanda extra anslag, som i åratall stått på nationalmuseets stat, visa otvetydigt, att dess ordinarie budget icke motsvarat de nuvarande behofven.

Särskildt framträdande har varit otillräckligheten af de löneförmåner,

Departementschefens
yttrande.

som erbjudits museets tjänstemän och vaktbetjante, och Riksdagen har ju också år 1910 anslagit medel för genomförande af en provisorisk lönereglering för flertalet af dessa. Emellertid torde det redan då varit tydligt, att den sålunda åstadkomna aflöningsförbättringen icke var tillfyllest. Det föreliggande förslaget afser att härutinnan för en längre framtid åvaga-bringa bättre förhållanden.

Museinämndens och kommitténs förslag innebär emellertid något mera än blott och bart en lönereglering. Det innebär tillika en reorganisation af museet, åsyftande dels att lyfta de förutvarande amanuensbefattningarna från en mera undanskjuten ställning till platser af större betydelse, genom väsentligt ökade aflöningsförmåner ägnade att draga till sig de bästa krafterna på vederbörande konstområden, dels ock att genom tillägg af ytterligare en afdelningsföreståndare befria museets chef från det betungande arbetet med skötandet af en omfattande museiafdelning och sålunda sätta honom i stånd att helt ägna sig åt de förvisso kräfvande uppgifter, som åligga honom redan såsom chef för det hela.

Jag finner denna lösning af frågan synnerligen tilltalande och ansluter mig i allo till kommitténs förslag i dessa delar.

Kommittén har tänkt sig, att de nya afdelningsföreståndarna borde benämnas *intendenter* och att chefen skulle hafva titeln *öfverintendent*. Äfven detta anser jag mig böra biträda, om jag än, med hänsyn till att i riksstaten redan finnes ett ämbetsverk, hvars chef benämnes öfverintendent, haft någon tvekan beträffande nationalmuseichefens benämning. Jag erinrar emellertid, att titeln öfverintendent äfven föres af andra, utom sagda ämbetsverk stående personer och då ofta nog i förening med verksamhet af konstvårdande art, äfvensom att en dylik benämning på nationalmuseichefen har ett visst historiskt berättigande, då nationalmuseet intill år 1869 varit ställdt under öfverintendentsämbetet och haft dess chef till sin.

I sammanhang med fastställande af den föreslagna nya staten för nationalmuseet, om densamma vinner statsmakternas bifall, torde böra föreskrifvas, att nuvarande intendent och amanuenser skola blifva innehafvare af, den förre öfverintendentsbefattningen och de senare hvar sin intendentsbefattning.

Såsom framgår af den föregående redogörelsen för handlingarna i ärendet intager nationalmuseets chef för närvarande i åtskilliga hänseenden en ganska osjälfständig ställning. Bestämmanderätten tillkommer i flertalet viktiga fall, såsom i fråga om inköp af konstverk och mottagande af gåfvor, icke honom utan museinämnden, samt i ett särskildt fall, nämligen beträffande det under nationalmuseets stat uppförda anslaget till inlösen af lefvande svenska konstnärers arbeten, statens inköpsnämnd. Det

synes mig ovisst, om dessa anordningar i längden skola vara ägnade att befrämja en målmedveten utveckling. Här som på många andra områden torde den satsen gälla, att deladt ansvar aldrig blir fullt ansvar och att man sällan kan förvänta en fullödlig och stark lifsgärning af annan än den, som själf står för afgörandet och det därmed förenade ansvaret. Genom förverkligandet af det utaf mig förordade förslaget skulle nationalmuseets föreståndare erhålla möjlighet att odeladt ägna sig åt sina åligganden såsom chef. I sammanhang härmed synes mig böra tagas under öfvervägande, huruvida icke hans befogenhet kunde i åtskilliga hänseenden utvidgas, så att han i högre grad, än hittills varit fallet, finge den bestämmande ledningen af den institution, han blifvit satt att vårda. Gifvetvis är jag icke nu beredd att härutinnan framkomma med några bestämda förslag, detta så mycket mindre som afgörandet af en i vissa afseenden så ömtålig och grannliga fråga naturligtvis måste föregås af en omsorgsfull och sakkunnig utredning och för öfrigt ett beslut i antydd riktning icke lär böra fattas i annat fall, än att detsamma finnes stå i samklang med den allmänna uppfattningen inom landets konstförståndiga kretsar. Det är emellertid min afsikt att, därest det föreliggande förslaget i stort sedt vinner Kungl. Maj:ts och Riksdagens bifall, låta verkställa en utredning af frågan. Lönerregleringsförslagets förverkligande påkallar i allt fall en ganska genomgripande omarbetning af museistadgarna, i hvilka gifvetvis bestämmelserna om chefs rättigheter och skyldigheter böra intagas.

Lönerregleringskommittén har, såsom jag nyss omförmålt, i sitt betänkande ifrågasatt, dels att konservatorn, som för närvarande är ledamot af museinämnden, icke i vidare mån skulle äga säte därstädes, än att han, då frågor, som afsåge hans verksamhetsområde, vore föremål för nämndens behandling, skulle närvara vid sammanträdena och få taga del i öfverläggningarna men ej i besluten, med rätt dock att få från nämndens beslut afvikande mening antecknad till protokollet, dels ock att vederbörande afdelningsföreståndare borde erhålla enahanda befogenhet, som af kommittén ifrågasatts för konservatorn. Detta lönerregleringskommitténs förslag får tagas under ompröfning vid utarbetande af nya stadgar för museet. Skulle därvid befinnas, att i sammanhang med lönerregleringens genomförande museets chef bör tillerkännas en i vissa hänseenden ökad bestämmanderätt, synes det mig tillika böra undersökas, huruvida icke i sådana fall af konstnärligt ingripande betydelse, där beslutanderätten anses böra läggas i chefs hand, afdelningsföreståndarna och konservatorn böra gent emot chefen tillerkännas en motsvarande befogenhet, som kommittén velat tilldela dem gent emot museinämnden.

Mot hvad kommittén i aflöningshänseende föreslagit för konservatorn har jag icke något att erinra.

Likaledes biträder jag hvad kommittén förordat såväl beträffande vaktbetjäningen, öfvereldaren och eldarna som äfven i fråga om storleken af de poster, som upptagits för bestridande af sekreterar- och kamrerargöromål, till ersättning åt förste vaktmästaren-portvakten för hållande af biträde för portvaktsgöromålens bestridande, till vikariatsersättningar, arfvoden åt extra tjänstemän och extra vaktmästare, godtgörelse åt skrifbiträde samt gratifikation, äfvensom till bestridande af kostnader för tjänstedräkter åt vaktmästare.

Beträffande nattlig bevakning vid nationalmuseibyggnaden har kommittén, i likhet med nationalmusei nämnd, hemställt om uppförande å ordinarie stat af samma belopp, som under en följd af år anvisats å extra stat, eller 3,800 kronor. Intendenten har emellertid ansett de nuvarande anordningarna i detta hänseende icke vara fullt betryggande samt såsom en extra säkerhetsåtgärd föreslagit utsättande af militärposter vid museibyggnaden. Svårighet har dock visat sig att anskaffa lämplig lokal åt vaktpersonalen, i det att sådan, såsom intendenten framhållit, icke lämpligen kan upplåtas inom nämnda byggnad. Enligt hvad jag inhämtat kan ej heller, såsom jämväl ifrågasatts, bevakning anordnas från flottans station på Skeppsholmen, enär dels plats saknas i därvarande högvakt för det ytterligare manskap, som skulle erfordras för bevakningen, dels ock manskap med hänsyn till den inre tjänsten icke lämpligen kan för ändamålet uttagas direkt ur kasernen. För ett tillfredsställande skyddande af nationalmuseets rika samlingar mot inbrott torde alltså icke återstå annan utväg än anställande vid museet af ytterligare fyra nattvakter, hvarigenom museibyggnaden skulle kunna samtidigt bevakas af två nattvakter. Kostnaderna för aflöning och uniformer åt inalles åtta nattvakter uppgå till dubbla beloppet af det hittills utgående anslaget eller till 7,600 kronor årligen. För nattlig bevakning vid nationalmuseibyggnaden torde alltså böra på ordinarie stat uppföras sistnämnda belopp.

I fråga om öfriga af kommittén föreslagna poster är att märka, att kommittén likasom nationalmusei nämnd beräknat anslaget till konstsamlingarnas ökande, nu 10,000 kronor, till 15,000 kronor samt upptagit ett belopp af 4,000 kronor för konstslöjdsamlingarnas ökande. För sistnämnda ändamål har hittills anlitats ett belopp af 2,000 kronor årligen af det å extra stat uppförda anslaget å 5,100 kronor till vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar. Dessa förslag har jag med hänsyn till de ständigt stigande prisen på konstmarknaden funnit mig

böra förorda. Bestämmelsen att af anslaget till konstsamlingarnas ökande ett visst belopp företrädesvis borde användas till inköp af lefvande norska och danska konstnärers arbeten torde, på sätt jämväl nämnden föreslagit, böra bortfalla.

Beträffande återstående poster å nationalmuseets stat har jag icke något att erinra mot nämndens och lönerregleringskommitténs förslag.

De s. k. förevisningsmedlen och katalogmedlen, hvilka uppgå till växlande och tämligen oberäkneliga belopp, torde icke i vidare mån böra tagas i betraktande vid uppgörande af stat för nationalmuseet än att desamma, såsom hittills varit fallet, böra såsom en välbehöflig reserv afses att användas för täckande af eventuella brister å till museet anvisade anslag eller för andra behof af mera tillfällig natur. Vid museistadgarnas omarbetning får naturligtvis undersökas, om och i hvad mån jämkade bestämmelser böra gifvas för användningen af dessa medel.

Nationalmusei nämnd har föreslagit, att — med uteslutande från museets stat af anslagsposten »till brännmaterial m. m., reservationsanslag, 6,000 kronor» — kostnaden för anskaffning af nödiga material till uppvärmning af museets lokaler i nationalmuseibyggnaden måtte få utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. Kommittén har härom uttalat, att detta förslag syntes kommittén hafva skäl för sig, särskildt med hänsyn därtill att utgifter för uppvärmning m. m. af vissa till vitterhetsakademien hörande, inom nationalmuseibyggnaden belägna lokaler redan nu utgå af nämnda anslag. För min egen del vill jag, under erinran att motsvarande förhållande äger rum beträffande ecklesiastikdepartementet, riks- och landsarkiven, kungl. biblioteket, domkapitlen och akademien för de fria konsterna, biträda detta nämndens förslag. Riksdagens bifall härtill torde alltså böra utverkas.

Det af nationalmuseets intendent framställda, af nämnden tillstyrkta förslaget om förstärkande af samlingarnas bevakning genom anställande af ytterligare tre vaktmästare redan under år 1912 synes mig, med hänsyn till de synnerligen värdefulla föremål, som förvaras i nationalmuseet, böra tillstyrkas. Enligt hvad jag inhämtat hafva dessa trädt i tjänstgöring redan med ingången af år 1912, därvid man utgått från att för ändamålet erforderliga medel skulle blifva anvisade. I likhet med hvad som skett vid tilldelande af provisoriska afföningstillägg åt bland andra vaktmästarna vid nationalmuseet torde från de föreslagna arfvodesbeloppen, 1,200 kronor för hvar, böra afdragas ett pensionsavgift motsvarande belopp, afrundadt till 25 kronor. För ändamålet torde alltså ett extra anslag af 3,525 kronor böra äskas af Riksdagen.

I enlighet med hvad jag nu anført får jag tillstyrka följande förslag till stat för nationalmuseet:

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
A. Aflöningsstat.					
Öfverintendent och chef	5,700	2,500	800	9,000	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med yt- terligare 500 kronor.
1 intendent (afdelningsföreståndare) ...	3,600	1,800	400	5,800	
2 intendent (d:o)	7,200	3,600	800	11,600	
1 konservator, arfvode	—	—	—	1,500	Efter fem år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 förste vaktmästare, tillika portvakt, jämte fri bostad och bränsle	900	450	150	1,500	
1 förste vaktmästare	900	450	150	1,500	
1 d:o d:o	900	450	150	1,500	Efter fem år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med yt- terligare 100 kronor.
1 vaktmästare, tillika gårdskar, jämte fri bostad och bränsle, så länge han har skyldighet att vara boende i na- tionalmuseibyggnaden,	700	350	150	1,200	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
7 d:o	4,900	2,450	1,050	8,400	
<i>Ann.</i> Därest annan vaktmästare än den förste vaktmästare, som tillika är portvakt, och den vaktmästare, som tillika är gårdskar, i egenskap af vakt- mästare åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvar- står, ortstillägg ej utgå till honom äfven- som å lönen afdragas 100 kronor år- ligen.					
1 öfvereldare, jämte fri bostad och bränsle, arfvode	—	—	—	1,500	
1 eldare, arfvode	—	—	—	750	
1 d:o d:o	—	—	—	750	
För bestridande af sekreterargöröml...	—	—	—	1,500	
För bestridande af kamrerargöröml (förutom särskild ersättning af dona- tionsmedel enligt Kungl. Maj:ts be- stämmande)	—	—	—	900	
Till ersättning åt den förste vaktmäs- tare, som tillika är portvakt, för hållande af biträde för portvaks- görömlens bestridande	—	—	—	200	
Transport	—	—	—	48,800	

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Summa.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Transport	—	—	—	48,800
Till vikariatsersättningar, arvoden åt extra tjänstemän och extra vaktmästare, godtgörelse åt skrifbiträde samt gratifikationer.....	—	—	—	13,000
Till bestridande af kostnaden för tjänstedrakter åt vaktmästare	—	—	—	1,400
Till nattlig bevakning af nationalmusei- byggnaden	—	—	—	7,600
Tillhopa	—	—	—	70,800
B. Omkostnadsstat.				
Till konstsamlingarnas ökande, <i>reservationsanslag</i> ... kronor	15,000			
» konstslöjdsamlingens ökande, <i>reservationsanslag</i> »	4,000			
» samlingarnas vård och underhåll, <i>reservationsanslag</i>	4,000			
» boksamlingen, <i>reservationsanslag</i>	1,000			
» utländska studieresor	1,500			
» underhåll af golf, fönster och föreläsningssmaterieell samt för renhållning	3,000			28,500
» inlösen af levande svenska konstnärers arbeten, <i>reservationsanslag</i>				15,000
Summa				114,300

För åtnjutande af de i den nya staten för ordinarie befattningshafvare föreslagna aflöningsförmånerna torde, i enlighet med hvad löneregleringskommittén förordat, böra gälla följande villkor och bestämmelser: att innehafvare af ordinarie befattning vid nationalmuseet skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af museet eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende äfvensom, därest museets ställning så förändras, att detsamma ej längre kan anses såsom själfständig institution, eller därest vissa ifrågavarande institution tillhörande göromål öfverflyttas till annan institution, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta

de med befattningen förenade göromålen eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra inom den institution, till hvilken göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie befattning vid nationalmuseet icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning vid nationalmuseet ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår nationalmuseets chef, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, museets chef uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid museet, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit befriad från tjänstgöring, utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej pröfvas skäligt låta honom uppbära något däraf;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras till följd af tjänsteresor eller för beredande af semester, befattningshafvare af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning vid nationalmuseet, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande han därvid att i stället för egna tjänstgöringspenningar åtnjuta, vid sjukdomsförfall de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningarna, men eljest däremot svarande belopp;

att emellertid, därest museets chef till följd af tjänsteresa eller för handläggning af särskilda ärenden är under allenast några få, högst fyra, dagar hindrad att sköta sin befattning, afdelningsföreståndare skall vara pliktig att utan särskild ersättning sköta de till chefsbefattningen hörande löpande göromålen;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd; börande därvid bland förste vaktmästarna den, som tillika varit portvakt, samt bland öfriga ordinarie vaktmästare dels den, som tillika varit gårdskar, dels ock de, som haft ordinarie anställning för bevakande af nationalmuseets konstsamlingar vid de offentliga förevisningarna, tillgodoräknas den tid, som före den nya statens trädande i kraft förflutit från tillträdet till då innehafd ordinarie befattning vid museet;

att befattningshafvare, som vid den nya statens ikraftträdande är anställd såsom bevakningsbiträde med full tjänstgöringsskyldighet vid museets konstslöjdsafdelning och antages till annan vaktmästarbefattning å denna stat än befattning såsom förste vaktmästare, äger att för åtnjutande af löneförhöjning räkna sig till godo den tid, han därförinnan innehaft stadig anställning i förenämnda egenskap;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att semester årligen må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas af chefen och afdelningsföreståndarna en-hvar under en och en half månad samt af förste vaktmästarna och öfriga vaktmästare under 15 dagar;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen afvensom ortstillägg utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att afgå från tjänsten afvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinne-

hafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed.

Därjämte anser jag i likhet med löneregleringskommittén, att föreskrift bör meddelas därom, att samtliga ordinarie befattningshafvare skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst 6 timmar hvarje söckendag. En dylik föreskrift kan lämpligen införas i stadgarna för nationalmuseet.

Slutligen böra erforderliga bestämmelser för öfvergång till den nya staten meddelas.

Det af mig förordade förslaget till stat slutar å en summa af 114,300 kronor och skulle medföra en ökning i det ordinarie anslaget till nationalmuseet af 53,450 kronor. Tager man emellertid i beräkning, att för närvarande för särskilda ändamål utgå anslag på extra stat till sammanlagdt belopp af 20,145 kronor, skulle den verkliga ökningen i statsverkets utgifter utgöra 33,305 kronor. Dock är att märka att vid ofvanstående kostnadsberäkning hänsyn icke tagits till ålderstillägg, hvilka såsom hittills skulle utgå af åttonde hufvudtitelns gemensamma förslagsanslag till ålderstillägg, äfvensom att kostnaden för brännmaterial för framtiden skulle utgå af åttonde hufvudtitelns förslagsanslag till skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

Jag tillstyrker nu, att Eders Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen att
dels godkänna den af mig förordade staten för nationalmuseet jämte nyss omförmälda, för åtnjutande af däri upptagna aflöningsförmåner föreslagna villkor och bestämmelser,

dels förklara, att nuvarande intendenten och amanuenserna vid nationalmuseet skola blifva innehafvare, den förre af den i den nya staten uppförda öfverintendentsbefattningen och de senare af hvar sin intendentsbefattning.

dels föreskrifva, att en hvar, som med eller efter ingången af år 1913 tillträder ordinarie befattning vid nationalmuseet, skall vara pliktig att underkasta sig ofvanberörda villkor och bestämmelser samt att de förutvarande innehafvare af ordinarie befattningar vid nationalmuseet, hvilka icke före viss angifven tidpunkt anmäla, att de vilja öfvergå till den nya aflöningsstaten samt underkasta sig de för aflöningsens åtnjutande stadgade villkoren och bestämmelserna, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande aflöningsförmåner afvensom, i den mån ej annat föranleades af bestämmelserna i lagen angående civilå tjänstinnehafvares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem,

dels höja det ordinarie anslaget till nationalmuseet, nu 60,850 kronor, med 53,450 kronor till 114,300 kronor,

dels medgifva, ej mindre att de i staten omförmälda ålderstilläggen må utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget: ålderstillägg, än äfven att kostnaden för anskaffning af nödiga material för uppvärmning af nationalmuseets lokaler i nationalmuseibyggnaden må, mot redovisningsskyldighet, utgå från det under samma hufvudtitel uppförda förslagsanslaget: skrifmaterialier och expenser, ved m. m.,

dels ock till aflöning under år 1912 åt tre vaktmästare vid nationalmuseet på extra stat för år 1913 anvisa ett anslag af 3,525 kronor.

Till denna departementschefens hemställan, hvåri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle nådig proposition af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, aflätas till Riksdagen.

Ur protokollet:

Carl Fredr. Lagerfelt.
